Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной 21-нээ гарана | № 164 (16687) | 1984 оной июлиин 18, среда | Сэн 3 мүнгэн.

ЗАМБУУЛИНҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

Ниидэлгэ залан хүтэлхэ түб. Июлиин 16. (ТАСС). 1984 оной майн 28-да дэлхэй шадархи замбуулинай дайдада гаргагдаһан «Прогресс-22» гэжэ ашаанай автомат онгосын ниидэлгэ дүүрэбэ.

Майн 30-да ашаанай онгосо «Салют-7» станцитай залгалдан холбогдоһон байгаа. Хамтын ниидэлгын үедэ дүүргэгдэхээр хараалагдаһан хүдэлмэри хүсэд дүүргэгдэв. Онгосын ашаан буулгагдаһан, нэгэдхэмэл двигательнүүдэй түхеэрэлгэдэ түлишэ оруулагдаһан байгаа. Ашаанай онгосын двигателиин туһаламжаар жолоодогдодог комплексын дабшаха зүг шэг гурба дахин тодорхойлогдоо.

Июлиин 15-да Москвагай сагаар 17 час 36 минутада «Прогресс-22» онгосо «Салют-7» станциһаа амяарлагдаа. Хараалагдаһан сагта тэрэнэй двигателиин оньһон хүдэлгэгдөө. Хадуулгын хэгдэһэнэй эсэстэ ашаанай онгосо доошоо дабшан атмосферэ худар ороо.

Леонид Кизим, Владимир Соловьев ба Олег Атьков замбуулинай дайдада 160 сүүдхэ ниидэжэ ябана. Мүнөөдэр космонавтнууд амарна. Тэдэнэр һорилго хэхэ, комплексын таһалгануудые сэбэрлэхэ болоно.

Медицинскэ шалгалтын дүнгүүдэй ёһоор, экипажай гэшүүдэй бэенүүд һайн. «Салют-7»—«Союз Т-11» гэжэ эрдэм шэнжэлэлгын комплексын ниидэлгэ гэмгүй һайнаар үнгэрнэ.

ХЫ ХҮСЭЕЭ—ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ

ЭБЭРИШЬЕ ЭН—НЭМЭРИ

...лжэлгын хуби ...үнөө үедэ шиид... гэхэдэ алдуу ...үб гэхэдэ, манай ...жэлнүүдтэ имаг... ...хээл горитойгоор ...ашаар лэ адууһа ...ар үбэлжүүлхэ, ...эй, хабарай саг... ...ашаг шэмэ ехээр ...э мяха, һү, ноо... ...түсэбөө амжал... ...үргэнэ.

...нэ жэлые абаад ...оной түрүүшын ...ы гүрэндэ 4063 ...далдажа, түсэбөө ...эр үлүүлээ. Мүн ...үйлэдбэрилхэ ...процент дүүргэг... ...үнгэрһэн зургаан ...ашаднай үнеэн ...да зэргээр 1305 ...һаагаа. Гүрэндэ ...мяха худалдаха ...центнертэ хүр... ...дой нооһо ту... ...шье дүүргэгдэ...

...үүн үнеэдтэ, ша... ...үүдтэ, хонидто, ...силос элбэгээр ...ашаар лэ про... ...абтаа бшуу.

...дэ баһал адууһа ...хүрэхэ үбһэ тэ... ...хэ гээшэ гол шу... ...мнай болоно гэ... ...еханизатор, луго... ...бүхэн һайн ойл... ...ие хараада аба... ...звенонуудай ...да жэлнүүдэйхи... ...о. Бүри июлиин ...торай 6 косилка, ...косилка, арба ...хажуурша һайн ...шалангай ногоое ...сабшажа эхилээ ...үдэрнүүдтэ звено ...байһан техникээ, ...хүү табяад, дүү... ...хүдэлжэ байна. ..., нэгэдэхи от... ...рхилэгшэ М. М. ...даадаг звено Сул... ...зарта түрүүшын ...тарай ногоо уна... ...эһээ 200 центнер ... Үшөө тармаха үбһэн бии. Энэ звенодо тракторай 2, 4 морин косилка ногоо сабшана. Тиихэдэ эндэхи сабшалангые уһалһан луговод Е. К. Федоров хажуудаа табан гар хажууршадые дахуулаад, ханаабай захаархи, бургааһан соогуурхи ногоо ухашалан сабшажа байнхай. Мүн хоёрдохи отделениие эрхилэгшэ В. А. Батуринай звено баһал тракторай болон морин косилкаар үбһэеэ сабшана, хуряана.

Сабшалангай ногооной жэгдэ һайн бэшэ, зарим газарта тэрэнэйнь үшөө хүсэд һайса ургаагүй байһание хараада абажа, бидэ энэ жэлдэ эдэ хоёр звенодо гол түлэб морин косилкануудые, гар хажууршадые олоор табяад, түрүүшээр гол горходой эрье шадархи, һайн ургасатай, мүн намаглиг газарай ногооое түүбэрилэн сабшаха гэжэ шиидээбди. Тиихэдээ звенонууд ногоогоо дан ехээр сабшангүйгөөр, харин унагааһанаа һэлижэ, урбуулжа байгаад, түргэн хатааһан бэезэрээ суглуулжа сомохые оролдоно. Илангаяа наратай үдэрнүүдэй тогтохолоор тэдэнэр тракторай болон морин тармуурнуудые, мүн волокуша болон сомохо оньһон түхеэрэлгэнүүдые табижа, үбһөө түргэнөөр хуряаха аргатай. Ондоогоор хэлэбэл, газар дээрэ ургаһан ногооое һогооборишье үлөөнгүй сабшажа абаха, тэбэришье үбһэн тэжээлдэ нэмэри гэһэн уряа доро үбһэшэднай хүдэлнэ гээшэ.

Эдэ хоёр звено тус тустаа даажа абаһан 300 гектар сабшалан дээрэһээ хүдэлмэриин хори гаран үдэр соо хамтадань 14 мянга үлүүтэй центнер үбһэ бэлэдхэхэ зэргэтэй.

Эдэнэрһээ гадна, үргэлжэдөө һайн ургасатай нэлэнхы сабшалан дээрэ гүйсэд оньһожоруулагдаһан үшөө нэгэ звено (даагшань А. В. Толокнов) хүдэлнэ. Энэ звеногойхид түрүүшын үдэрһөө горитой газарай ногоо унагаагаад, тэрэнээ 4—5 хоноһон хойно хуряажа, нэгэ газарта 500—600 центнерэй һүри бодхооно. Энэнь юугээрээ һайн бэ гэхэдэ, нэгэдэхеэр, зүбөөр нягтаруулагдажа ехээр сомогдоһон һүриин үбһэн хура бороодо ехэ норохогүй, гутахагүй бшуу. Хэрбээ ногоогоо ехээр сабшаад байхадань, хура бороогой горитойгоор орожо, тэрэниинь норгожорхеод гутаахаяа һанаа һаань, оньһожоруулагдаһан звеногойхид үбһөө нүхэндэ хэжэ, сенаж болгон дараха юм. Тиигэжэ 260 гектар сабшалан дээрэһээ 7370 центнер үбһэ суглуулжа абаха байна.

Мүнөө ажахын сабшалан дээрэ 120 гаран хүн, 25 трактор, 20 гаран морин косилка, тармуур хүдэлгэгдэнэ. Энэ хүсөөр бидэ хамтадань 18,7 мянган центнер үбһэ бэлэдхэхэ ёһотойбди.

Байгша ондо колхозой бригаданууд бүхыдэнь 2200 тонно сенаж, 8000 тонно силос дараха түсэбтэй юм.

Иигээд һаяар КСК-100 түхэлэй хоёр комбайнтай, «Вихрь» түхэлэй 4 агрегадтай, сабшагдаһан, хэршэгдэһэн ногоон намаа зөөхэ 5—6 самосвал автомашинатай отряд сенаж даража эхилхэнь. Түрүүшээр 266 гектарай олон жэлэй ногооной (хүсы үбһэнэй) ургаса сабшагдаха болоно. Мүнөө ногоониинь яһала һайнаар ургажа байнхай. Ургасаарнь сенаж, силос дарахын тула үшөө 591 гектарта орооһо таряа холижо, мүн донник, рапс таринхайбди. 185 гектарта кукуруза ургуулагдана.

Эдэ үдэрнүүдтэ АВМ-0,4 болон АВМ-1,5 түхэлэй хоёр агрегат витаминтай ногооной гурил татажа захалба.

Иигэжэ ажахыда адууһа малай эдихэ эрхим шанартай элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэхэ, халуун хүдэлмэриин эршэ хүсэн үдэрһөө үдэртэ шангадана. Һаяхан түрүүшын табан хоногой дүнгэй гаргагдахада В. А. Батуринай звено эрхимлэжэ, колхозой правлениин, парткомой дамжуулгын улаан тугханда хүртөө.

С. УНИЧ,
Мухар-Шэбэрэй районой «Коммунизм» колхозой ахамад агроном.

ЭРШЭТЭЙГЭЭР ЭХИЛБЭ

Нёдондо жэл Түнхэнэй районой Саянай совхозойхид ниитынгээ адууһа малда бүхы түхэлэй тэжээл бэлдэхэ түсэбүүдээ бултыень дүүргэһэн юм. Энэнь малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, адууһа малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, мал ажалай продукцинуудые үйлэдбэрилхэ ба гүрэндэ худалдаха түсэбүүдээ дүүргэхэ хэрэгтэнь тон ехэ туһа боложо үгөө бэлэй. Илангаяа витаминтай ногооной гурил хэзээ хэзэээнэйхиһээ ехэ бэлэдхэгдээ һэн. Түсэбэй ёһоор 400 тоннын орондо 420 тонно энэ үнэтэ тэжээл бэлдэгдэжэ, совхозой складта оруулагдаа бэлэй.

Мүнөө жэл нёдондонойхиһоо 100 тонноор үлүү витаминтай ногооной гурил бэлдэжэ тушаахаар хараална. Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо бригадынхид дүршэл шадабаритай боложо, агрегадуудайнгаа хүдэлмэри яһала нарижуулан һайжаруулһан байна. Нёдондо эндэ АВМ-0,65 түхэлэй хоёр агрегат хүдэлжэ гараһан һаа, АВМ-04 түхэлэй үшөө нэгэ агрегат ашаглалгада үгтэбэ.

Иимэ үнэтэ тэжээл бэлэдхэдэг бригадые эмхидхэхы шадабари ехэтэй, совхозой ветеран Д. Х. Даданов хоёрдохи жэлээ толгойлно. Коллективынь эбтэй зэтэй. Журам эбдэдэг, ажалдаа һаатадаг хүнүүд эндэ удаан тогтодоггүй. Гадна агрегадуудайнгаа хүдэлмэрие нарижуулан һайжаруулһан дээрэһээнь хүдэлхэ хүнүүдэй тоо үсөөрүүлэгдээ юм. Тус коллектив хамтын подрядай гуримаар хүдэлнэ. Тиимэһээ ажалдаа булта харюусалгатайгаар хандана бшуу.

Бригадын гэшүүд июль һарын эхинһээ ажалдаа хам ороһон байна. Агрегат бүхэниинь үдэртэ 3—3,7 тонно витаминтай ногооной гурил бэлэдхэнэ. Тэжээлэйнь шанар һайн. Агрегадуудай һаатангүй хүдэлхэ хэрэгтэ машинистнүүд С-Д. Л. Бунаев, С. С. Баторов гэгшэд ехэ үүргэ дүүргэнэ. Мүн мастер заһабарилагшад Д. Д. Хосомоев, А. Д. Маланов гэгшэд агрегадуудай эбдэржэ һаатаха болоо һаань, дары түргэн заһабарина. Эдэнэрһээ гадна гурил мэшээглэгшэд Игорь Молохоев, Владимир Молосоев, гурилтай мэшээгүүдые трактораар зөөдэг Д-Д. Н. Тарбаев, ногоон тэжээл зөөдэг автомашинын жолоошод И. Ж. Миронов, А. Б. Юбухаев, КСК-100 түхэлэй комбайн жолоодогшо А. Р. Похонов болон бусад һайнаар ажаллана.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ полинууд дээрэхи тэжээлэй ургамалнуудай хүсэд ургаагүй дээрэһээ энэ үедэ районой предприяти, организаци болон эмхи зургаануудай коллективүүд халаахай болон бусад ногоо ехээр суглуулжа зөөһэн байна. Иимэ коллективүүдэй тоодо коопзверопромхоз, МСО-гой оньһожоруулагдамал нүүдэл колонно, ветлечебницэ, заһабарилга-барилгын участок, тоһоной завод болон бусад ороно.

Саашадаа тус бригада горохобёосой холисо, донник болон бэшэ олон жэлэй ногоо, рапс хэрэглэхэ юм. Бүри хожомынь хэнзэ ногоогооршье, хоёрдохиёо таригдаһан рапсааршье витаминтай ногооной гурил бэлдэхээр хараална.

В. ТУЛАЕВ,
манай корр.

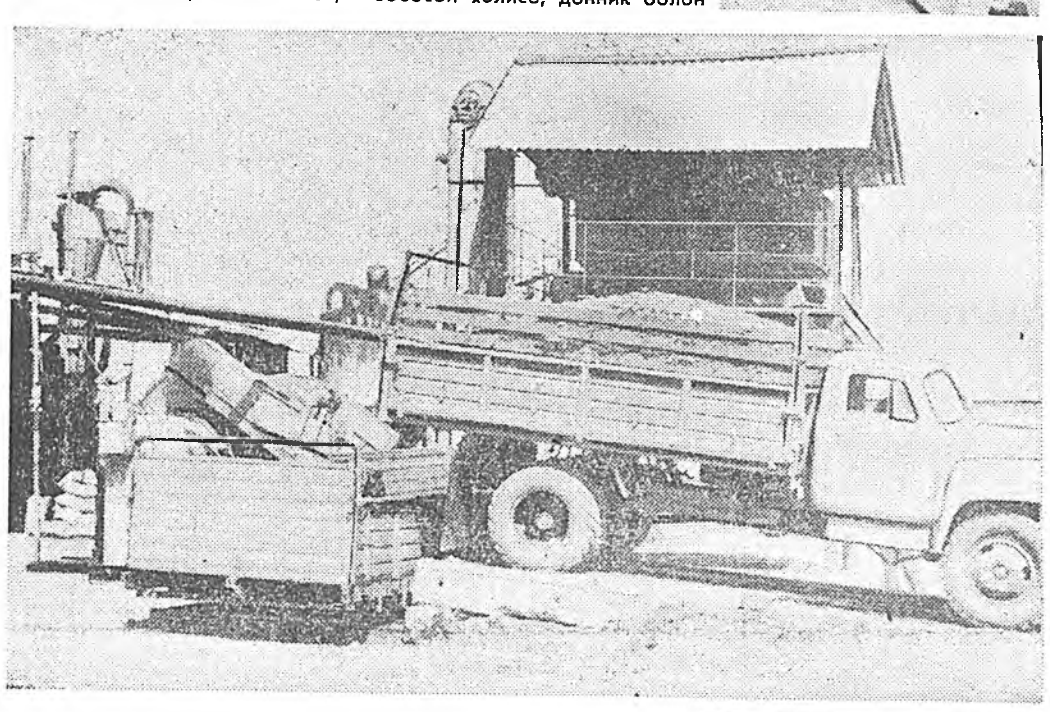

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ногоон тэжээл буулгагдана; мастер-заһабарилагша Д. Д. Хосомоев.
Авторай фото.

ТҮРҮҮШЫН ҺҮРИНҮҮД

Хурамхаанай районой һахалиин совхозой үбһэшэдэй дүрбэн звено ниитын адууһа малда үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ байнхай. Нэн түрүүн уһанда абтадаг газарай ногооое гээлтэ хоролтогүйгөөр сум суглуулжа абаха зорилго мүнөө эдэнэрэй урда табигданхай.

Нүхэд П. Буруевай, В. Ивановой, Н. Гаськовой даадаг коллективүүд түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, эршэ түгэсөөр ажаллажа байна. Тус звенонууд эдэ үдэрнүүдтэ түрүүшын һүринүүдые бодхоожо эхилэнхэй. Тэдэнэр байгша ондо бүхыдөө 25 мянган центнер һайн шанартай үбһэ бэлэдхэжэ, түрэл ажахыдаа тушааха юм.

Совхозой хүдэлмэрилэгшэд Улаан-Үдын ба Кабанскын районуудай Оронгын сомоной, Селенгинскын поселково Соведүүдэй ниитын адууһа малда тэжээл ехээр нөөсэлхэ гэһэн үүсхэлыень халуунаар дэмжээд, һүүлэй үедэ хэдэн удаа воскресник үүдые үнгэргэжэ, ажахынгаа хонишодой отаранууд та ногоон набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ үгөө. Нэн түрүүн ахалагша хонишон Н. Г. Кушеевэй даадаг отарын хонидто үбэлжэлгын үедэ элбэг хүрэхөөр набша намаа суглуулһан байна.

Т. ДАНЧИНОВ.

...БАРЯА ...ЛХЭЭР ...ААЛНА

...лнүүдтэ үбһэ тэ... ...хэхэ халуун ха... ...э Байгалай тур... ...эриин ажахын ...отделениин нуга ...дээрэ Владимир ...ич Елизовэй ба ...евич Трифоновой ...һожоруулагдамал ...түрүүлэн гаража, ...й хүдэлмэреэ за... ...хоёр ажалдаа ни... ...лтэй хүнүүд юм. ...ээ тэдэнэрэй хү... ...коллективүүд жэл ...бэлэдхэхэ түсэбөө ...үүлдэг байна.

...до эдэ звенонууд ...дууһа малда улам ...р бэлэдхэн ту... ...гтотой. В. И. Ели... Трифоновэй уда... ...гадын гэшүүд мү... ...дүн хамта 13 мян... ...р һайн шанартай ...а даабаряа үлүү... ...ээр хараална.

А. САШИН.
район.

Манай сомоной харьяата Оронгын совхозой, «8-ое марта» колхозой ниитын адууһа малай тоо толгойнь жэлһээ жэлдэ олошоржо, ашаг шэмэньшье дээшэлнэ. Тиимэһээ малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ гээшэ тус ажахынуудаймнай гол зорилгонь болоно. Энэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ горитойхон хүдэлмэри хэгдээ. Баруун Оронгын уһалууриин системэ баригдажа, урдань намаг байһан газарнууд ашаглалгада оруулагдаад, үбһэ ехээр үгэдэг боложо байна. Гэбэшье машина техникээр сабшажа болохогүй газарнуудһаа, ойн соорхой, харгы, полиин захаар һайн шанартай үбһэн, АВМ-дэ оруулагдахаар ногоон ехээр абтажа боломоор. Энэ ушарһаа уламжалан бидэ ниитын адууһа малда тэжээл бэлэдхэлгэдэ предприяти, организаци болон эмхи зургаануудай коллективүүдые, ажал хэжэ шадаха бүхы хүн зонине хабаадуулха талаар хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхые Улаан-Үдын районой болон республикын нютагай бүхы Соведүүдтэ хандаһан байнабди. Энэ хандалгыемнай республикын хүтэлбэрилхы органуудай һайшаан дэмжэжэ, үргэнөөр тараажа байһандань баяртайбди.

Манай сомондо хамта дээрэ 873 үрхэтэ айл тоологдоно. Бултадаа эдэбхитэйгээр тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадаха асуудалые шиидхэхэ зорилготойгоор хүдөөгэй сход үнгэргэгдөө. Тэндэ ажалша коллективүүдэй бэелүүлхэ хэрэгүүд тушаа, үбһэ хуряалгын үедэ ажалай түлөөһэн ба моральна болон материальна урмашуулганууд тухай хэлэжэ үгтэһэн байна. Хожомынь ажалша коллектив бүхэндэ хүдэлмэришэдэй суглаанууд боложо, түсэб даабари баталагдаа юм.

Гадна манай ажахынуудта пенсионернүүдһээ, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдһээ, дээдэ болон дунда һургуулида һуража байһан хүбүүд, басагадһаа бүридэһэн гурбан звено эмхидхэгдээ. Ажалай ветеран Буда Раднаевич Ганжуровай хүтэлбэрилдэг звено хори гаран хүнһөө бүридэнэ. Тэдэнэр Зүүн Оронгодо ханаабуудые зүбшан, һөөг бургааһатай газарай ногоо гар хажуураар сабшана. Нүхэд Ц-Д. Б. Бадмаев, Р-Х. Д. Будаева, Б-Н. М. Дашиев, Д. Б. Гонсорунова гэгшэд наһанайнгаа амаралтада үнинэй гараһаншье һаа, үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсанад.

ҮҮСХЭЛ ГАРГАҺАН СОМОНОЙ СОВЕДТЭ

ХАМТЫН ХҮСЭ ЭЛСҮҮЛНЭБДИ

К. И. Хохловой хүтэлбэрилдэг звено Олзондо үбһэ хуряажа эхилэнхэй.

Е. Л. Мокровой хүтэлбэрилдэг звеногойхид ойн соорхой, полиин захаархи ногоо суглуулжа байна.

Мүн Госкомсельхозтехникын Оронгын отделениин, геологическа партиин, уһалууриин системын хүдэлмэрилэгшэд набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ даабаряа дүүргээд, үбһэ сабшалгада гаранхай.

Тиигэжэ манай сомоной харьяата промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай, эндэ ажаһуудаг хүн зоной хүсөөр 4117 центнер үбһэн хуряагдажа, колхоз, совхоздо тушаагдаха юм.

Урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлхэ талаар эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри эрхилжэ байха, мүн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолхо зорилготойгоор гүйсэдкомой штаб байгуулагдаа. Тэрэнэй бүридэлдэ предприятинуудай, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, депутадууд оролсоно. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд табан хоног бүхэндэ согсологдохо юм.

Үбһэ хуряалгын түрүүшын табан хоногой дүнгөөр В. Д. Кышиктуевай хүтэлбэрилдэг звеногойхид эрхимлэбэ. Тэдэнэр 105 гектар сабшажа, 72-нь хуряагаад, 1780 центнер үбһэ һүрилөө. Удаадахи һууринуудта А. Г. Цыремпиловэй, М. П. Колесниковэй звеногойхид гараа. Тэдэнэр тус тустаа 1570, 1300 центнер үбһэ һүрилөөд байна.

Үбһэшэдэй звенонуудта депутадуудай 7 пост, арадай хиналтын бүлэгүүд бии болгогдонхой. М. П. Колесниковой звенодо сомоной Соведэй депутат С. М. Рябов түрүүтэй депутадуудай пост, «8-ое марта» колхозой томодхогдоһон оньһожоруулагдамал звенодо депутадууд Д. Т. Брянскаягай, В. И. Нетесовой хүтэлбэрилдэг депутадуудай пост һайнаар хүдэлнэ. Звенонуудта ажалай эмхидхэл, журам сахилгада тэдэнэр хубитаяа ехээр оруулна.

Үбһэ хуряалгада хабаадагшадые худалдаа наймаанай, ажаһуудалай, соёлой ба медицинын талаар хангаха асуудалнууд зүбшэн шиидхэгдэнхэй. Һууринаймнай хүдөөгэй соёлой байшангай директор С. Ц. Будаевагай хүтэлбэри доро соёлшод үбһэшэдтэ харуулхаар концертнэ программа зохёонхой. Мүн манай участково больницын ахамад врач Л. Б. Доржиевагай хабаадалгатайгаар үбһэшэдэй звено бүхэндэ медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй ябажа байха график зохёогдон баталагданхай. Худалдаа наймаанай, ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха асуудалнуудые хинажа байхые намда даалгагдаа бэлэй. Эдэ асуудалнуудые гүйсэдкомой заседанинууд дээрэ хододоо хаража, хэмжээнүүд абтагдаха юм.

Иигэжэ ниитын адууһа малда тэжээл бэлэдхэлгын халуун үедэ ажал хэжэ шадаха хүн зоной хүсэ шадалые элсүүлжэ, урдаа табиһан зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө оролдон ажаллажа байнабди.

А. ЗОДБОЕВ,
арадай депутадуудай Улаан-Үдын районой Оронгын сомоной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР

Бэшүүрэй районой ажахынууд сооһоо Калининай нэрэмжэтэ колхоз «сагаан алта» суглуулха хүдэлмэреэ тон түрүүлэн эхилһэн юм. Эндэ бүхыдөө 13 мянган хониной нооһон абтахаар хараалагдана. Алташа һууринай хони хайшалалгын томодхогдоһон пунктда 36 электро-хайша хүдэлгэгдэнэ. Энэ хүдэлмэрые дүршэлтэй хонишон Федор Петрович Ткачев хүтэлбэрилдэг юм.

Эхин хоёр үдэрэй хугасаа соо эндэ дүн хамта 1500 хониной «нэхы дэгэл» абтаа. Хайшашадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Афанасий Ефимович Петров түрүүлнэ. Һү һаалиин фермые даагша Петр Иванович Куприянов энэ харюусалгатай хаһын үедэ эндэ ерэжэ, нилээд туһаламжа үзүүлнэ. Эдэ хоёр тус тустаа 64 хониной нооһо хайшалаа.

Алташын дунда һургуулиин һурагша Саша Савельев наһаар багашье һаа, энэ хэрэгтэ нилээд дүршэнхэй. Мүн лэ һурагшад аха дүү Вася, Саша, Коля Ястребовууд нилээд амжалтатай хүдэлжэ байна.

Д. НИКОЛАЕВ.

«САГААН АЛТАЯА» СЭБЭРЭЭР АБАЯ

КАЛАЙ ЮҺЭН ҮДЭР СОО

...районой Үдын сов... ...ууун-Хасууртайн от... ...ид хонидойнгоо ноо... ...лха харюусалгатай ...болзортонь дүүр... ...дэ 18 отарын, дүн ...00 хонидой нооһон ...байна. Иигэжэ тус ...н хонишод бүхы... ...5 центнер «сагаан ...луулжа, гүрэн түрэ... ...аба.

...ондо нооһо хай... ...ипунктые ажахын суу... ...он Георгий Мархаевич Бимбаев хүтэлбэрилжэ, иимэ амжалта түйлаба гээшэ. Пунктда хамта дээрээ 41 электро-хайша хүдэлгэгдөө. Хайшашад хоёр звено боложо хубаараад, эртэ үглөөнһөө үдэшын боро хараан болотор ажаллаа. Түрүүшын звеноень механизатор мэргэжэлтэй Ю. Дашиев, хоёрдохиень дунда шатын кадрнуудые бэлдэдэг техникумэй һурагша Баир Ешидоржиев дааһан байна.

— Жэл соогоо нэгэ дахин үнгэргэгдэдэг энэ шухала кампанида нютагайнгаа ажал хэжэ шадаха хүн зонине олоор хабаадуулхые оролдообди. Нооһо хайшалалгада гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, һургуулиин ахалагша классуудай һурагшад хабаадажа, түрэл ажахыдаа нилээд ехэ туһаламжа үзүүлээ. Хайшашадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хонишон Лодой Дамбаев үдэр соо 80 хониной нооһо хайшалжа, түрүүшын һуурида гараа. Мүн лэ Юрий Дашиев, Татьяна Голованова, Цыдып Бумбеев, һургуулиин һурагша Наташа Колобова гэгшэд һайнаар хүдэлжэ, олоной магтаалда хүртэһэн байна, — гэжэ отделениие эрхилэгшэ М. Р. Дашицыренов хөөрэнэ.

Энэ харюусалгатай хаһада студентнүүд Баир Ешидоржиев, Анатолий Цыренов, Светлана Содномова, Дондок Бимбаев болон бусад олон хонидой нооһо хайшалдагаараа нютаг нугадаа суурхаа.

Эндэ энэ шухала кампани эмхитэй һайнаар үнгэрбэ.

Ю. БАЗАРЖАПОВ.

МҮРЫСЭНЭБДИ: БУРЯАД, ШЭТЭ, ЯХАД

1984 ОНОЙ ЯНВАРЬ-ИЮНЬ ҺАРАНУУДАЙ ДҮНГҮҮД

	Түсэбэй дүүргэлтэ (проц.).		
	Буряадай АССР	Яхадай АССР	Шэтын область
ПРОМЫШЛЕННОСТЬ			
Продукци худалдалга	100,7	103	100,7
Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ	101	102	101
Предприятинуудай тоо бүхыдөө	189	136	204
Түсэб дүүргээгүйшүүл	19	—	44
Энэнь ниитэ тоодо процентээр	10	—	22
ХҮДӨӨ АЖАХЫ			
Хүдөө ажахын гол продукцинуудые бэлэдхэлгэ			
Мал ба шубуун	94	123	110
Һүн	102	104	102
Үндэгэн	100,3	102	102
КАПИТАЛЬНА БАРИЛГА			
Гүрэнэй капитальна һомололгоор ашаглалгада оруулагдаһан гол фонднууд	69	104	74
Капитальна һомололгын лимит ашаглалга	99,3	100,1	90
Тэрэ тоодо барилга-хабсаралгын хүдэлмэри	99,2	103	91
Барилгада капитальна һомололгын жэлэй лимит ашаглалга			
Гэр байра барилгада	38	49	37
Һургуулинуудые барилгада	30	53	20
Хүүгэдэй эмхи зургаануудые барилгада	35	39	37
Больница болон поликлиникэнүүдые барилгада	38	49	41
Ниитэ талмайн гэр байра ашаглалгада оруулалга	76	100	64
Өөһэдын хүсөөр хэһэн подрядна хүдэлмэриин хэмжээн	95	98	87
Барилгын товарна продукциин хэмжээн	78	107	94
ХУДАЛДАА НАЙМААН			
Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай ниитэ хэмжээн	99,2	100,3	99,1
ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛ ХАНГАЛГА			
Хангалгын ниитэ хэмжээн	100,3	103	100,7

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлени.

АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР МОСКВА ЕРЭБЭ

Совет правительствын уряалаар НРПК-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Кампучиин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Чан Си албанай хэрэгээр июлиин 17-до Москва ерэбэ.

Аэродром дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, бусад тусхай тушаалтад Чан Синие угтаба.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ШУХАЛА АСУУДАЛ

Үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хадаа мүнөө ходо анхарал доро байха асуудал мүн гэжэ КПСС-эй ЦК-гай июниин (1984 он) Пленум дээрэ онсо тэмдэглэгдээ һэн. Юуб гэхэдэ, коммунис общество байгуулгын үедэ шэнэ хүн хүмүүжүүлэгдэхэ зэргэтэй. Тиихэдэ урагшаа дабшалтымнай эршэ, ябаса совет хүнэй үзэл бодол, болбосоролһоо, ажал хэрэгтээ хандасаһаа ехээр дулдыдана бшуу. Партиин бэелүүлжэ байгаа энэ асуудалай айхабтар ехэ удха шанарһаа уламжалжа, манай арадай манлай—коммунистнуудай ажабайдалдамнай дүүргэдэг үүргэ улам бүри горитой болоно. Иимэ болохолоорнь партиин гэшүүд алишье талаараа ажалша түмэндэ жэшээ харуулан ажаллаха, ажаһууха зэргэтэй гээшэ.

Мүнөө «Жилгражданстрой» трестын партком эдэ бүгэдые хараадаа абан, коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ, болбосоруулха хүдэлмэриеэ эмхидхэн ябуулна. Барилгымнай эмхиин партийна организациин бүридэлдэ 150 гаран коммунист ба партиин гэшүүндэ кандидат тоологдоно. Тэдэнэймнай 80-ниинь хүдэлмэришэд, 55-ниинь инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, 20 шахуунь пенсионернүүд юм. Манда цеховэ 8 организаци бии. Энэ хадаа яһала горитой хүсэн гэжэ тэмдэглэлтэй. Тиимэһээ коммунистнуудай сэдьхэл бодолдо, ажал хэрэгүүдтэ парторганизациин үзүүлжэ байһан нүлөөн ехэ удха шанартай, үүргэтэй болоно бшуу.

Партиин гэшүүдые болбосоруулха, хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй түрүү үүргые саашадань улам хүгжөөхэ ушарта түс бүхэндэнь партийна даабари үгэхэ хэрэг өөрын нүлөөтэй гэжэ мэдээжэ.

Манай бүхы коммунистнууд саг үргэлжын даабаритай юм. Тэдэнэй олонхидынь даалгагдаһан ниитын гэээ уялгада харюусалгатайгаар хандажа, ниитын горитой хүдэлмэри ходо бэелүүлжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, партиин гэшүүдэй 31-ниинь агитатор, 14-ниинь политинформатор, 22-рынь пропагандистнар ба тэдэнэй орлогшонорынь болоно. Үзэл сурталай хүдэлмэриин эдэбхитэйшүүлэй ажал хэрэгүүдтэ шадамараар, саг болзор соонь туһа хүргэхэ, нүлөөлхэ гэжэ оролдодог байһамнай элитэ. Бидэнэр тэдэниие хэрэгтэй мэдээсэлнүүдээр түргэн хангаха хүдэлмэриие ябуулха ушарта горитой анхарал хандуулдаг гээшэбди. Тиихэдэ ниитын шухала даабари дүүргэгшэдэй һуралсал саг үргэлжэ ябуулагдадаг. Тэрэшэлэн парторганизациин бүхы гэшүүдэй эрдэм мэдэсээ өөһэдөө дээшэлүүлхэ арга нүхэсэлдэ анхардагбди.

Бидэнэр КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй һүүлээр ойлгууламжын болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эрхилдэг эдэбхитэдэйнгээ бүридэл шэнээр хаража үзэһэн, хэнэй, ямараар партийна даалгабарияа дүүргэдэг байһан ушарта сэгнэлтэ үгэһэн гээшэбди. Мүн ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхаар шэнэ хүниие томилходоо, тэрэнэй хэр эрдэм һургуулитай, иимэ хэрэг эрхилжэ шадаха ушарта анхардаг болообди.

Үзэл сурталай хүдэлмэридэ партийна ба экономическа һуралсал горитой һуури эзэлдэг. Тиимэһээ трестын партком энэ хэрэгые үе сагай эрилтын ёһоор хүтэлбэрилэн эрхилхэ гэжэ оролдодог гээшэ. Манда научна коммунизмын нэгэ һургуули, тодорхой экономикын 6, коммунис ажалай 27 һургуули бии. Бүхы шахуу коммунистнуудай али нэгэн һургуулидань эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлдэг юм. Бидэнэр мүнөө хэшээлнүүдэй аша үрыень, шанарыень һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые хараалаад, бэелүүлжэ байнхайбди. Тиигэжэ һурагшадые эдэбхижүүлхын тулада һуралсалай түрүү онол аргануудые хэрэглэхэ ушарта анхарал хандуулагдана. Жэшээлхэдэ, һурагшадай реферадуудые өөһэдөө бэлдэхэ ябадал үргэнөөр бэелүүлэгдэдэг боложо байнхай. Пропагандистнууд О. Б. Плоткина, П. П. Корнакова, В. П. Стельмашенко, Б. В. Мантатова гэгшэд һуралсал ябуулгадаа түс онол арга хэрэглэдэг юм. Мүн коммунис ажалай һургуулинуудай хэшээлнүүдые бригада болон участогуудай ажал хэрэгүүдтэй нягтаар холбон эрхилхэ ябадал манда заншажа байнхай. Жэшээнь, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй материалнуудые шудалалгын үедэ коммунист В. К. Рубцовой хүтэлбэрилдэг бригадын барилгашад СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха, 1984 оной түсэбтэ даабариие ноябриин 7 болотор дүүргэхэ гэһэн үүсхэлнүүдые гаргаа һэн. Түрүүшүүлэй үүсхэл партком дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ һайшаагдаһан байна. Тиихэдэ трестын 7 коллективэй гэшүүд арга боломжонуудаа хаража үзөөд, нүхэдэйнгөө жэшээгээр ажаллаха гэжэ шиидэһэн гээшэ. Тэдэнэр мүнөө абаһан социалис уялгануудаа амжалтатай бэелүүлнэ.

Манай партийна организациин коммунистнуудай болбосоролые, тэдэнэй эдэбхитэйгээр хүдэлдэг байһые иимэ үшөө нэгэ баримта элишэлнэ бшуу. В. И. Ленинэй түрэһэн үдэртэ зорюулагдажа үнгэргэгдэдэг энэ оной субботнигые Улаан-Үдэ хотын барилгашадай дунда трестымнай коммунистнуудай ударидадаг коллективүүд үүсхэһэн габьяатай. Тиин ажалай һайндэрэй үедэ эмхимнай олон бригаданууд шалгараа һэн.

Партиин гэшүүдые хүмүүжүүлхэ, харюусалгыень улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ажалаа, ниитын даалгабари дүүргэжэ байһан тухай тэдэнэртэй хөөрэлдөө үнгэргэхэ, тоосооень шагнаха гээшэ өөрын түсгаар нүлөөтэй хэмжээн мүн. Иимэ хэрэг манда түрүүндээ цеховэ парторганизацинуудта бэелүүлэгдэдэг байгаа. Теэд коллективүүдэй партийна организацинуудай бэелүүлдэг энэ хүдэлмэриин ашаг үрэнь бирагүй гэһэн сэгнэлтэ үгтэжэ, партком дээрээ энэ жэлһээ коммунистнуудай тоосоо шагнажа эхилээбди. Жэшээлхэдэ, барилга-хабсаралгын 1-дэхи управленидэ хүдэлдэг партиин гэшүүдтэй хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө юм. Тиин даажа байһан ажалаа, ниитын даабари яажа, хайшан гэжэ дүүргэжэ байһан тухай гэхэ гү, али партиин Устав хэр зэргэ баримталдаг тухай тоосоон болоно бшуу.

Гэхэтэй хамта трестын болон цеховэ партийна организацинуудай эрхилжэ байһан үзэл сурталай, политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй эрилтэнүүдтэ хүрэмэ болгохын тула ехэ юумэн хэгдэхэ зэргэтэй гэжэ ойлгонобди. Үзэл сурталай хүдэлмэри хадаа бүхы партиин бэелүүлжэ байгаа шухала асуудалнуудай нэгэн мүн. Тиимэһээ энэ хэрэг амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадалда коммунист бүхэн хубитаяа оруулха ёһотой.

П. НОВОЛОЦКИЙ,
«Жилгражданстрой» трестын парткомой секретарь.

ЭДЭБХИТЭДЭЙ КОНФЕРЕ[НЦИ]

Хүн зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг эдэбхитэдэй конференци КПСС-эй Хоринн райкомдо болобо. «Ленинэй хэрэг мандана, илана» гэһэн темээр гол элидхэл энэ конференци дээрэ КПСС-эй райкомой секретарь Р. Т. Казазаев хэһэн байна.

Политинформаторнуудай, агитаторнуудай һуралсал эмхидхэдэг, ажалша коллективэй гэшүүдэй дунда үзэл сурталай-политическэ хүдэлмэри ябуулдаг дуй дүршэл тухай Дэдэ-Тайлсын совхозой парткомой секретариин орлогшо Л. Н. Галичкин, Хоринн совхозой партийна организациин политинформатор С. Нимаев хөөрэбэ.

«Гээгдэшэдгүйгөөр хүдэлмэрилхэ» гэһэн хүдэлөөндэ агитаторнуудай ямараар хабаададаг, нүлөөлдэг байһан тухай райсоведэй гүйсэдкомой соёлой таһагай агитатор В. О. Ситникова, «Георгиевский» совхозой парткомой секретарь З. Д... лекционно пр... рижуулан һайж... асуудалаар Ху... «Знание» бүлгэ... хиин түрүүлэгш... ева конференци... дээсэл хээ.

Конференциин КПСС-эй обком... скэ гэгээрэлэй... даагша А. С. Ба... ба.

АЛДАРТА ОЙДОО БЭЛДЭНЭ

Баунтын районой Ципиканай приискдэ алта угаалгын халуун саһа эхилэнхэй. Эндэхи түрүү хоёр драгын коллективүүдтэй танилсабабди. Драгануудые холоһоо харахада, нуур дээрэ тамаржа ябаһан теплоходууд мэтээр түрүүн үзэгдөө һэн. Онгосодо һуужа, драгада дүтэлхэ бүримнай дээрэһээ шулуунай унаха абяан элеэр сонсогоно.

— Драгадамнай дүршэл шадабаритай 12 хүн ажаллана. Түхэреэн сүүдхын туршада 4 механизатор хүдэлдэг. Дүй дүршэлтэй механизаторнууд Виктор Кухтин, Владимир Грошев гэгшэд залуу нүхэдтөө коммунис ажалай жэшээ харуулан хүдэлнэ, — гэжэ драгын начальник Чингис Шагжиевич Шагдаров хөөрэнэ. Өөрөө Чингис Шагжиевич 15 жэлэй туршада эндэ хүдэлжэ байна.

Хоёрдохи драгын коллективые Сергей Зеленов хүтэлбэрилнэ. Тэрэ Шэтын политехническэ институт дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр эндэ хүдэлхэеэ ерэһэн намтартай. Үнэтэ металл олзоборилхо шэнэ оньһон техникэ ашаглалгада тэрэ бэлдэнэ. Табадахи разрядай драгер Николай Федорович Ливаншу, машинист Борис Никитович Алашеев, матрос Елизавета Павловна Гладышева гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, олоной дундаһаа шалгарна.

— Манай прииск Баунтын районой үнинэй предприятинуудай нэгэн юм. Байгша ондо предприятиингаа байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе тэмдэглэхэмнай. Энэ 50 жэлэй хугасаа соо эндэмнай хүсэтэ драга, ... лон элдэб ... нууд бии болоо... мэршэдэймнай ... хэлбэришэгүй ... раа. Коллек... лэй эхин һ... приятиингаа ба... 50 жэлэй ойе ... тэйгөөр угтахы... циалис мүрысө... дэлгэрүүлжэ, ... хад жэлэй түсэ... технико-экономи... талаһаань а... дүүргээ, — гэжэ приискын парт... тарь Олег Дуп... лов ехэ омог... хөөрэнэ.

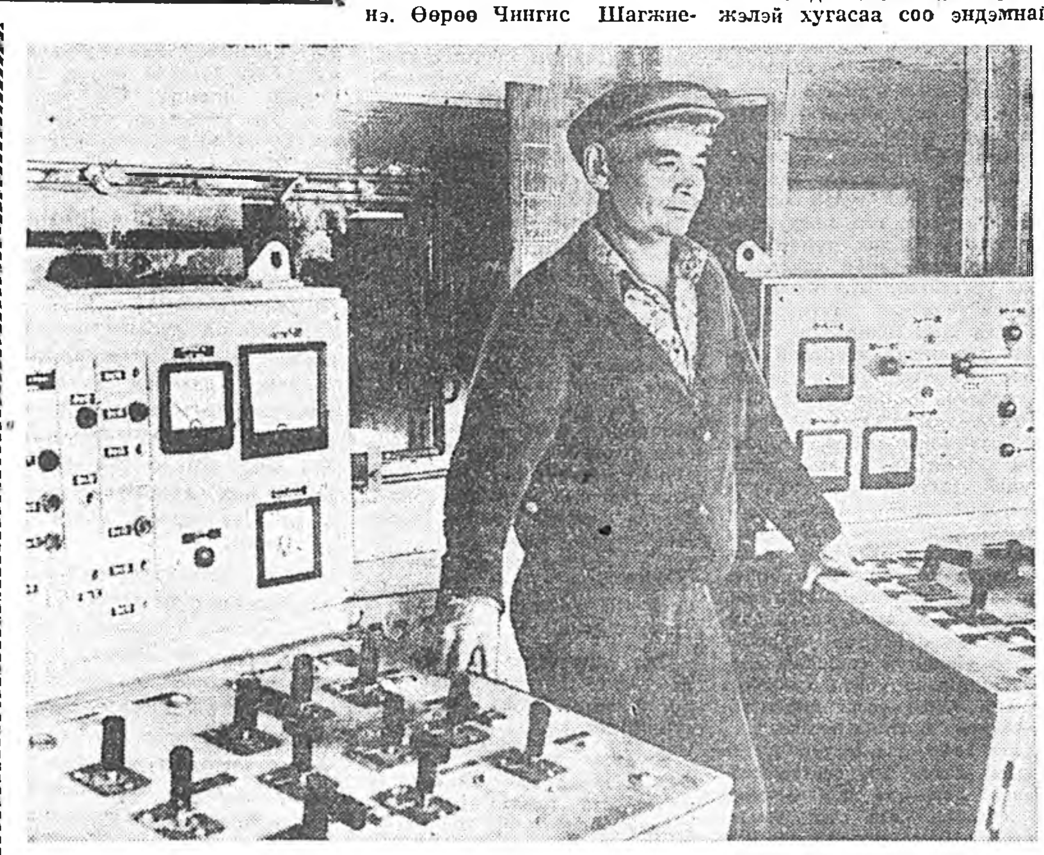

ЗУРАГУУД: Драгер Н. Ф. ...; Драгын начал[ьник] ... Шагжиевич Ш...

С. БАЛДУЕ[В]

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ һуралсал

ОЛООРОО ХАБААДАДАГ

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленум марксистско-ленинскэ һуралсалай урда шэнэ зорилгонуудые табяа бэлэй. Хэшээлнүүдтэ шудалагдаха бүхы асуудалнууд социально-экономическа зорилгонуудые шиидхэлгэтэй нягтаар холбогдожо, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ политическэ һуралсал ехэ үүргэ нүлөө үзүүлнэ. Элидхэлшын материалаа һайнаар бэлдээд ерэхэдэ, хэшээл һонирхолтойгоор үнгэрдэг, материал һайнааршье ойлгогдодог.

Манай «Нижнеангарсктрансстрой» трестын автобазын полит-һургуулиин һурагшадай тоо жэл бүри олошоржо байдаг. Эдэнэр марксизм-ленинизмын зохёолнуудые, партиин документнүүдые гүнзэгыгөөр шудалжа, эрдэм мэдэсээ улам гүнзэгырүүлхэ гэжэ оролдодог юм. Хэнэйшье мэдэһээр, һайн бэлэдхэлтэй хүдэлмэришэд хаанашье, хэзээдэшье үйлэдбэри дээрээ үндэр бүтээсэ түйлажа, олоной дундаһаа шалгарһан лэ байдаг шуу. Районой политическэ һуралсалай үдэрнүүд мүн һонирхолтойгоор үнгэргэгдэдэг болонхой.

КПСС-эй Хойто-Байгалай горкомой, арадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын хүтэлбэрилэгшэд манай автобазын хүдэлмэришэдтэ һара бүри ерэжэ, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, лекци уншадаг заншалтай. КПСС-эй Хойто-Байгалай горкомой инструкторнууд А. В. Притчин, А. М. Келюбин, «Нижнеангарсктрансстрой» трестые эрхилэгшын орлогшо М. С. Левинсон болон бусад һайнаар материалаа бэлдэжэ, тон лэ һонирхолтойгоор һуралсалай энэ үдэрнүүдые үнгэргэдэг.

Автобазын жолоошод, слесарьнууд, механигууд болон бусад мэргэжэлтэд политическэ һуралсалай үдэрнүүдтэ тон эдэбхитэйгээр хабаадажа, ехэ юумэ ойлгон абадаг. КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он), февралиин, апрелиин (1984 он) Пленумүүдэй материалнууд полит-һуралсалай үдэрнүүдтэ ехэл анхаралтайгаар шудалагдаа гээд хэлэхэ байнаб. Апрелиин 17-ной үдэр үнгэргэгдэһэн районой политическэ һуралсалай һүүлшын үдэр илангаяа амжалтатайгаар үнгэргэгдөө гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

«Арадай ажахын, социально-экономическа хүгжэлтые түргэдхэхэ хэрэгтэ БАМ-ай үзүүлхэ үүргэ нүлөө тухай» лекци «Нижнеангарсктрансстрой» трестые эрхилэгшын орлогшо М. С. Левинсон уншажа, һуралсалда хабаадагшадай анхарал татаба. Нүхэр М. С. Левинсон, түүхэтэ богонихон сагай туршада Лена мүрэнэй эрьеһээ Амар мүрэнэй эрье хүрэтэр гайхалтай ехэ ажал хүдэлмэри хэгдэжэ, БАМ-ай 2700 километр харгыгаар ашаан зөөгдэнэ гээд тэмдэглээ. Ганса Буряадай участок дээрэ 27 километрэй тоннельнүүд баригдажа, 14 посёлок болон түмэр замай станцинууд бодхоогдоо, 492 километрэй зайда түмэр харгын рельс табигдаа, электрын элшэ хүсэ дамжуулха ЛЭП-220 түхэлэй лини Дабаанһаа Витим хүрэтэр һэтэ татагдаа. Энэ асари ехэ хүдэлмэри танай, жолоошодой, гараар бүтээгдэһэн байха гэжэ М. С. Левинсон хэлэбэ.

Байгша оной ноябриин 7-до Баруун, Зүүн участогуудай коллективүүд БАМ-ай һүүлшын «алтан рельс» табижа, Лена мүрэнэй эрьеһээ Амар мүрэн хүрэтэр ашаанай поезднуудые ябуулха гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажаллажа байна. Теэд энээгээр БАМ-ай барилга дүүрэхэ бэшэ ха юм. Станцинууд, вокзалнууд, тоннельнүүд баригдаха. Ганса Северобайкальск городто һунэй, хилээмэнэй, түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводууд, оёдолой «Туяана» нэгэдэлэй филиал баригдажа, городой шэнжэ шарай бүри гоё һайхан болгогдохо, Усть-Кутһаа Северобайкальск хүрэтэр түмэр харгы электрижүүлэгдэхэ, Баунтын районой хойто нютагта гэхэ гү, али Таксимодо Муяын транспортно-промышленна томо узел байгуулагдаха юм. Энэ бүгэдэ Буряад ороной хойто нютагуудай баялигые хүсэд һайнаар ашаглажа, республикын экономикые саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ аша нүлөө үзүүлхэ юм.

Пропагандист М. С. Левинсон БАМ-ай барилгын мүнөөдэрэй, ерээдүйн байдал тухай хөөрэхэ зуураа партиин гадаадын политика тухай, уласхоорондын шахардуу байдалые һайжаруулха талаар манай түрэл Коммунис партиин, Совет гүрэнэй дэбжүүлһэн олон тоото үүсхэлнүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

— Бидэ БАМ-ай барилгые болзорһоонь урид дүүргэжэ, Эхэ оронойнгоо экономикые хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ, бүри баян, бүри хүсэтэй болохо хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ ёһотойбди,— гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Пропагандист темээ гүйсэд тайлбарилжа шадаа. Иигэжэл бүхыдөө районой полит-һуралсалай үдэр һонирхолтойгоор үнгэрһэн юм. М. С. Левинсон олон асуудалнуудта тодорхойгоор харюусажа, автобазын хүдэлмэришэдэй һонирхол ехээр үүсхэһэн байна. Политическэ һуралсалай үдэрнүүдые һонирхолтойгоор үнгэргэжэ, ажалшадай эрдэм мэдэсые саашадань улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ манай автобазын партийна эхин организациин бюро яһала эдэбхитэй ажал ябуулга бэелүүлнэ. Марксистско-ленинскэ һуралсалай бодото ашаг үрые, тэрэнэй добтолхы шэглэлые дээшэлүүлхэ талаар коммунистнууд хүдэлмэреэ бүри һайжаруулха ёһотой болоно. Илангаяа ажалай, үйлэдбэриин, технологическа журамые шангадхаха талаар партиин бэелүүлжэ байһан хэмжээнүүд, мүнөө үеын уласхоорондын оршомдо манай ороной ябуулдаг эб найрамдалай политика политическэ һуралсалай гол анхаралда байха гэжэ һанагдана.

В. ФЕДОРОВ,
«Нижнеангарсктрансстрой» трестын автобазын партийна эхин организациин секретарь.

ХОЙТО ЗҮГЭЙХИДТЭ АШАА ЗӨӨНЭ

ВЛАДИВОСТОК. Камчаткын болон Чукоткын портнууд тээшэ зорижо, «Алексей Косыгин» гэһэн лихтеровоз түрүүшынгээ рейсдэ һаяхан гараба. Хойто зүгэй гүйхэн уһатай гол мүрэнүүдээр буксирай туһаламжаар шэрэгдэжэ тамардаг контейнернүүд — лихтернүүд тэрэнэй борт дээрэ ашаатай.

Иимэ лихтер бүхэн 376 тонно ашаа багтаадаг. Иимэ контейнерые уһанда табихын ба борт дээрэ үргэжэ табихын тулада оройдоол 20—30 минута хэрэгтэй болодог. «Алексей Косыгин» гэжэ лихтеровоз нэгэ рейс хэхэдээ, Камчаткын ба Чукоткын предприятинуудта 20 мянга шахуу тонно барилгын материалнуудые, хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүдые, арадай хэрэглэмжын эд бараа абаашаха юм.

(ТАСС-ай корр).

АЛАС ДУРН[А] хизаарт[а]

ТАСС-АЙ КОРРЕСПОНДЕНТНУУД[АЙ] ...

ХУРДАДХАГДАҺАН МАРШРУДА...

Дунда Азиин полинууд дээрэһээ суглуулагдаһ... капуста Алас-Дурнын магазинуудай тагууд д... һаа эртэ бии болобо. Алас-Дурнын түмэр з... зэрүүлэгдэһэн сетевой маршрудууд овощ б... гэхэ болзорые хорооходонь туһалаа.

— Энээнэй урда тээ зүүн зүг тээшэ ошо... замдаа ондоо поезднуудта холбогдожо, ех... байгаа юм, — гэжэ түмэр замай албанай а... Д. Марцинечко хэлэнэ. Мүнөө Алас-Дурнын ... дай үүсхэлээр холын замай эшелонууд түс... дэдэг болоо.

Мэргэжэлтэдэй тоолон гаргаһанай ёһоор, ... шрут нэбтэрүүлхэдэ жэлэй туршада 1,5 милл... түхэригэй экономическа ашаг үрэ түйлагдах...

Хабаровск.

ГОЛ МҮРЭНҮҮДЫЕ ХАРУУҺАН ДОРОО...

Охотско болон Берингын далайнуудта шуд... рэнүүдые загаһанай харуулай, «Охотскрыбво... торнууд агаарһаа адаглан шалгажа эхилээ.

Уршагтай жолоошон, тракторист гү, али ве... лоошон загаһанай түрьһөө хаядаг мүрэнөөр ... хадаа, олон жараахай гү, али түрьһэ хосорго... гэжэлтэд тооложо гаргаһан байгаа. Далай дээ... онгосоор сэнгэхэ дуратайшуулшье ехэ хохидо... Шууяан загаһадай түрьһөө хаяха ябадалда ба...

Загаһадай түрьһөө хаядаг гол мүрэнүүдые ... гаалхын тула Колыма ба Чукотко дээрэ ... хэмжээнүүд хадаа Алас-Дурна хизаарта бэел... хай зорилготой «Лосось» гэһэн программын ... болоно. Түс программын хэмжээгээр Ол ... загаһа үсхэбэрилгын завод баригданхай. Һаяхан... шынгээ продукци үгөө. Горбуша болон кета... миллионһоо дээшэ жараахай Охотско далайда...

Магадан.

ЭРЕЭН ГҮРӨӨҺЭНЭЙ МҮРӨӨР

Уссурийн хүбшэ тайгаһаа ангуушан К. Шев... бусаһан байна. 70 наһатай ветеран нүхэдтээ... эреэн гүрөөһэ бариад, зообазада тушаагаа... шынь агналга болоо гээд тэрэнэй баталаашье ... хүнүүд тэрээндэ үнэншэнэгүй. Юуб гэбэл, Ко... вич дуратай хэрэгтээ наһанайнгаа 45 жэл ... Угай ангуушанай ажабайдалда элдэб ушарнууд... даа. Тэрэнэй хабаадалгатайгаар Уссурийн тай... гүрөөһэн баригдажа, ороной гансал зоопар... циркнүүдтэ дамжуулагдаһан байха юм.

Эреэн гүрөөһэ баригшын мэргэжэл тон аю... Эреэн гүрөөһэнэй мүр бэдэржэ, хүбшэ т... хада уула, хүйтэн аршаан булаг хэдэн неделе... рэгтэй болодог гэжэ Кондрат Семенович хэнһ... мэдэхэ.

Примориин хизаарай Красноармейскэ райо... гуушан амаралтада гарахые яаранагүй: за... бэлдэхэ хэрэгтэй бшуу.

Владивосток.

НЕКТАРААР БАЯН ГАЗАРНУУДЫЕ ВЕРТОЛЕД...

Мүнөө жэлдэ Уссурийн хүбшэ тайгын зар... липэ мододой сэсэглэхэ таарамжатай эрхэ ба... юм. Тиимэһээ медтой газарнуудые наринаар ш... граждан авиациин вертоледууд түрүүшынхеэ ... дээ. Хизаарай түбэй болон зүүн хубидахи тай... ой модон нектараар эгээл баян гэжэ агаар... рүүлһэн байна.

Мүнөө үедэ Примориин харгынуудаар зүг... хынуудые медтой газар тээшэ зөөжэ эхилээ.

Энэнь жэлдээ хоёр дахин мед суглуулха ... олгоно. Зунай һарануудта липэ болон бусад ... бургааһадай сэсэгүүдһээ, харин һүүлдэнь гэр... лын элдэб ногооной сэсэгүүдһээ мед суглуула... бүри Россин Федерацида бэлдэгдэдэг медой ... Примориин ажахынуудта хүртэдэг байна.

Арсеньев,
Примориин хизаар.

МИНИИ ХОТО—МИНИИ ОМОГОРХОЛ

Хоёр мүрэнэй уулзуур дээрэ дабхаряатан ургаһан манай городой гоё һайхан гэрнүүдэй оройгоор далайн шубуудай далинууд мэтээр ургаяа дэлиһэн барилгын хүсэтэ крануудай оройе харахадаа, минии, барилгашан хүнэй сэдьхэлдэ үнэн зүрхэнһөө омогорхолой мэдэрэл түрэдэг. Юуб гэхэдэ, минии, гүлмэр залуухан басагаханай 1957 ондо түрэл гэрһээ —Петровск-Забайкальскһаа гаража, эндэ Улаан-Үдэ ерэхэдэмни, энэ город үшөөл хуушанай модон гэрнүүдтэй байһан юм.

Би эндэ барилгашадай мэргэжэлэй 15-дахи училищи дүүргээб. Энэ мэргэжэлээ ажал дээрээ шудалааб. Түрэл училищимни мүнөөшье намайгаа энхэргэн һайханаар угтадаг.

Иимэ мэргэжэл шэлэһэндээ золтойб. Юуб гэхэдэ, дүршэһэн мэргэжэлдээ дурлажа, нютагжаһан хотоёо бодхоолсоһон зол жаргални эндэһээ эхитэй бшуу. Улаан-Үдэ городтоо хүдэлжэ эхилхэдээ аэропортын байшан барилсаа һэм. Мүнөө, тэрэ минии бүри залуудаа бодхоолсоһон байшан хуушаржа, шэнэ, уужам салуу аэропорт баригдашоо. Түб хотынгоо түбые барилсааб — хуушан (баһал хуушаршоо!) универмаг, радиогой байшан гэхэ мэтэһээ тоолобол олон даа. Мүн тиихэдэ хүн зоной ажаһуудаг гэрнүүдые тоолохо аалши.

Наһан соогоо хэжэ ябаһан ажалайнгаа дүнгүүдые харахадаа баясаха ушар байдаг. Мүнөө би тон тиигэжэл баясанаб. Сэлэнгэ, Үдын сэнгүүхэн эрьедэ сэсэглэн һалбаржа байһан минии город сарюун дорюун түүхэтэй, ерээдүйн ехэ намтартайл. Тэрээн тухай бидэ, минии нүхэд Валя Трифонова, Люба Балдакова, Катя Астрахимская, Тамара Иванова болон бусад хөөрэлдэхэдөө, үнэн зүрхэнһөө дурсан тэмдэглэдэгбди. Тэрээгээрээл омогорхол түрэн, бригадынгаа мүнөөнэй залуу гэшүүд Эльвира Ангархаева, Фаина Чекушева, Зоя Козлова гэхэ мэтэ басагадтаа барилгашан дүршэлөө хубаалдан, энэ мэргэжэлээрээ омогорхохо мэдэрэлдэ һургадагбди.

Минии бригадада мүнөө 23 хүн хүдэлнэ. Залуушуул, наһатайшуул хахадаараа сугларанхайбди. Булта нэгэ зорилготой, нэгэ эрмэлзэлтэй хүдэлхэдэ, ажалшье урагшатай ябадаг гээшэ ааб даа. Тиимэһээл коммунис ажалай бригадын, КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна хабди.

Улаан-Үдэ хотымнай саашадаа үргэдэн, һалбарха генеральна түсэб РСФСР-эй Госстройдо табигданхай. Энэ түсэбөөр байрын гэрнүүдые бариха, городоо үргэдхэжэ, шэнэ шэнэ промышленна түбүүд болон, хүн зоной ажаһууха районуудые бариха, городоо болбосон түхэлтэй, гоё һайхан болгохо хэмжээнүүд хараалагдана.

Л. КУЗНЕЦОВА,
барилгашан, КПСС-эй обкомой гэшүүн.

УРМАТАЙГААР ЗУҺАГДАЖА БАЙНА

Эреэлжэ хадын ташалангууд ногоон хибэсээр хушагданхай. Сэлэнгын совхозой Эреэлжын һаалиин фермын зуһалан ногоогоор, ой модоор, горхо булагаар, марса хужараар мундаагүй үзэсхэлэн һайхан газарта оршодог юм. Түс фермын эбтэй эетэй малшад зунай түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, һүн булагай дэлбэрхэ таатай хаһые шадамараар хэрэглэдэг. Фермын зуһаланда байрануудынь бүри хабар заһагдаһан, малда дал һарабша баригдаһан, дабһан, минеральна тэжээл саг соогоо асарагдаһан байна.

Эреэлжын малшадай зуннамарай зулгы дулаанда хэхэ ажал ехэ: тэдэнэр табан һарын (май—сентябрь) туршада үнеэн бүриһөө 1190 килограмм һү һааха социалис уялга абанхай. Малай шэгнүүр нилээд нэмээхын, ехэ һү һаахын тула зунай түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, эндэ мал уһалалга һайнаар эмхидхэгдэнэ, бэлшээриеэ һэлгэжэ байгаад лэ түхэреэн сүүдхын туршада бэлшээжэ шадана. Малшад энэ хаһые үнихэнэй хүлеэһэн юм. Тэрэшэлэн тэжээлэй цехтэ жэжэлэгдэжэ, эһээгдэһэн 10 килограмм һолоомондо 200 грамм орооһо тарянай зүйл нэмэхэ хараатайгаар холимол тэжээл бүйлүүлагдажа, үнеэн бүридэ һаагдаһан һүнэйнь хэмжээгээр үгтэнэ, үнеэдээ үдэртэ гурба дахин оньһон аргаар һаана. Иигэжэл эреэлжээрхин үбэлэй үедэ түйлаһан дүнгүүдээ доошолуулангүй, һү һаалияа гурбан килограммаар дээшэлүүлжэ, үнеэн бүриһөө хоног бүридэ 12—13 килограмм хүрэтэр һү һаана. Бүхы һаамайнь 96 процент нэгэдэхи сортоор тушаагдана.

Эреэлжын МТФ-эйн һаалишад һү һаалгаар май һарынгаа «түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой, райгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртөө һэн. Мүнөө тэдэнэр июнь һарынгаа һү һааха түсэбые амжалтатай дүүргэжэ гаранхай, һайшаал магтаалда хүртэнэ.

Энэ фермын эрхим һаалишан, группкомсорг Светлана Куценко Сэлэнгын совхозой һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй манлайда жагсанхай. Залуу басаган даалгагдаһан үнеэн бүриһөө июнь һарада аяар 300 гаран килограмм һү һааһан байна.

Тиихэдэ фермын бусад һаалишад Дарима Цырендоржиева, Клара Владимирова, Татьяна Куценко, Басилий Долганов гэгшэд зунай үедэ абаһан уялгануудаа яһала урагшатай дүүргэнэ. Богонёор хэлэхэдэ, эбтэй зетэй эдэ һаалишадай дунда үнгэрһэн һарада үйлэдбэриингөө даабари дүүргээгүй нэгэшье хүн байгаагүй һэн. Эндэ 8 һаалишад, 4 мал адуулагшад хүдэлдэг. Эдэмнай хүхюу дорюун зантай, ажалдаа габшагайгаар хүдэлдэг хүнүүд. Тиимэһээ тэдэнэй ажал хэрэг урагшатай.

Малшадай оролдосотой ажал ашаяа харюулна. Мүнөө үедэ энэ фермэдэ хоног бүридэ 1600—1700 литр һүн һаагдана. Баян дүршэлтэй мал адуулагшад Анатолий Владимиров, Прокопий Аюшеев, Петр Протопопов, Анатолий Волосатов гэгшэд бэлшээриеэ зүбөөр хэрэглэн, малаа шадамараар адуулна.

Коллектив дотороо ажалай эмхидхэл, журам һайжаруулга—амжалтын баһа нэгэ шухала эрхэ нүхэсэл болоно. Тогтоогдомол гуримай ёһоор үнеэд гурба дахин һаагдадаг, долоон хоног бүридэ шалгалтын һаам үнгэргэгдэдэг. Фермын үнеэдэй һүнэй шанар үдэр бүри шалгагдана.

Һайнаар эмхидхэгдэһэн социалис мүрысөөн, соёлой, ажаһуудалай талаар таатай эрхэ байдал, фермые даагша Геннадий Иванович Ильичевой шадамар бэрхээр хүтэлбэрилдэгынь эреэлжынхидэй үдэр бүриин ажалай амжалтада һайнаар нүлөөлнэ.

Сэхынь хэлэхэдэ, мүнөө үе сагай ажахын хүтэлбэрилэгшэ эгээн түрүүндэ шадамар бэрхэ эмхидхэгшэ байха, үйлэдбэриингөө арга нөөсые элирүүлжэ шадаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, ажалай журам батадхаха аргаяа һайса мэдэхэ ёһотой. Эгээл энэ талаар Геннадий Иванович һүүлэй жэлнүүдэй туршада ехэ юумэ хээ, хэжэшье байна. Эреэлжын фермын коллективэй нёдондонойнгоо дүнгүүдээр Бүхэроссин социалис мүрысөөндэ илажа, РСФСР-эй Хүдөө ажахын Министерствын ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай республиканска комитедэй Хүндэлэлэй вымпелээр шагнагдаад, 700 түхэриг мүнгэн шанда хүртэһэниинь дэмы бэшэ ха юм.

Фермые даагша малшадайнгаа зүрхэ сэдьхэлэй байдалаар саг үргэлжэ һонирходог, тэдэнэй гүйлта, дурадхалнуудта анхаралаа хандуулдаг гээшэ. Г. И. Ильичев ажалшадтаяа бата бэхи холбоо барисаатай байхадаа, малшан бүхэнөө һайса мэдэхэ, тэдэнэй һонирхол хараадаа абаха аргатай байна.

Фермын улаан буланда газетэ, журналнууд, номууд табигданхай, һаалишадай «мүрысөөнэй экран» саг үргэлжэ шэнэлэгдэжэ байдаг, һонирхолтой, удха түгэс лекцинүүд уншагдадаг, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг. Фермын агитаторнууд, ажалай ветеранууд, үнинэй һаалишан, һурган хүмүүжүүлэгшэ Бальжит Нимаева, зоотехник Вера Жалсанова, фермые даагша Геннадий Ильичев гэгшэд үйлэдбэриин суглаанууд болон политическэ хөөрэлдөөнүүдые малшадай сүлөөтэй сагта үе-үе болоод лэ үнгэргэдэг юм.

— Зунай үедэ ехэ һү һаахын тула ажалай мүрысөөнэй эдэбхи үүсхэл гаргаһан Сэлэнгынгээ районой Химнын совхозой Цайдамай МТФ-эйхидэй хандалгые зүбшөөн хэлсэхэдээ, манай һаалишад, мал адуулагшад жэлэй түрүүшын хахадта ба бэлшээриин үедэ абаһан уялгануудаа дүүргэжэ шадаха байһанаа найдамтайгаар мэдүүлээ,— гээд фермые даагша Геннадий Иванович хэлэнэ. — Нэмэлтэ арга нөөсэнүүдээ бэдэрэн, бии байгаа арга боломжоёо хүсэд хэрэглэн, бидэ арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ дүрбэдэхи жэлэй түсэб ба уялгануудые миил дүүргэхын бэшэ, харин холо үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэбди,— гэбэ.

Р. БАЛДАНОВ.
хүдөө бэшэгшэ.

Малшад зүбшэнэ, дурадхана, шүүмжэлнэ

…АБАЙДАЛЬҺАА ЭХИТЭЙГЭЭР

БЭШЭГҮҮДЭИ ШЭНЖЭЛЭЛ

Й уншагшад, хүдэлмэри- …эшэгшэд, хэблэлэй эдэб- …рбан нэгэдэхи табан жэ- …хиинь түрүүшын хахад …аһанда орон үнгэршэбэ. …ан һарын туршада орон …спублика доторнай ямар болоһониинь бултанда- Коммунис парти болон …ствын арад зонойнгоо ур- …и ехэ зорилгонуудые бэе- ажалша коллективүүдэй, …улэй түйлажа байһан ам- …ымнай нюурнуудта һуу- байгаа. Партийна, совет, …элбэрилэгшэд болон ара- …ы һалбаринуудые эрхил- хамта хүдэлмэришэн ба …д тэрэ амжалта, илалта- …публикымнай зүг бүхэн- …эшэжэ, мэдээсэжэ байдаг баримталһаар гээшэ.

…оссин гүрэнэй бүридэлдэ һайн дураараа ороһоор …хүндэлэлдэ зорюулагдан, …эрнай социалис мүрысөө- …гин эбхэрһэн байна. Му- …даһан олон мянган ажал- …эршэтэ хүсэн тухай, түй- …айһан ажал, хэрэгүүд ту- …гэрэнгыгээр хөөрэжэ бай- …ысөөнэй манлайда ябаг- тэмсэл, түйлаһан амжал- … уншагшадтаа тобшохо- …эгэн дуулгахыешье орол-

һүүлэй хоёр һарын туршада газетымнай хуудаһануудта хэблэгдэһэн «325 жэлэй ойн хүндэлэлдэ» гэһэн ниитэ гаршагтай материалнууд эдэ бүгэдые гэршэлхэ зэргэтэй. Алдарта ойн хүндэлэлдэ бэлэг болгон, республикымнай ажалшад үдэр бүхэндэ хэжэ байһан ажалдаа онсо оролдолго, габьяа гарган, үндэр бүтээсэнүүдые түйлаһан, шанар һайнтай продукци гаргаһан, омог дорюун ажалаараа магтаал, һайшаалда хүртэһэн байна. Жэшээлхэдэ, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг заводой парткомой секретарь Н. Молчанова, 608-дахи ПМК-гай экономист Г. Иванова, Прибайкалиин районой «Прибайкалец» колхозһоо Т. Баймин, хүдөө бэшэгшэ А. Чимитов (Хэжэнгэһээ) болон бусад олон авторнууд ойн баярай мүрысөөндэ амжалта түйлажа ябаһан нүхэд, сугтаа хүдэлдэг хүнүүд тухайгаа редакцида мэдээсэһэн байна. Хэды олон хониной нооһон һайн шанартайгаар хайшалагдааб, ямар ажахыда түрүүшын һуринүүд жэрылдэбэб, түсэбһөө гадуур хэды кубометр модон бэлэдхэгдээб, хэды тонно нүүрһэн малтагдааб? Эдэ бүгэдэ арадай ажахын бүхы һалбаринуудта хүдэлмэришэдэйнь шэн зоригто ажалаар түйлагдажа байһан амжалтанууд болоно ха юм.

Республикымнай ниислэл хото Улаан-Үдын — Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан ушар Буряадай республикын бүхы хүн зониие, илангаяа ниислэл хотодо ажаһуугшадые ехэтэ баярлуулба, урмашуулба гээшэл. Оронойнгоо үндэр шагналда хүртэһэн улаан-үдөөрхинэй саашадаа улам эршэтэйгээр, улам ехэ эдэбхи үүсхэл гарган ажаллахань дамжаггүй.

Гэбэшье редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй хүлеэдэг эгээл ехэ бэлэгынь гэхэдэ, ажалшадһаа ерэдэг бэшэг мүн. 325 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөгөөр мүндэлһэн ажалай эршые һуладхангүй, байгша оноо түгэсхэхэ зорилго урдамнай табигданхай. «Сагаан алтаяа» суглуулаад, ниитынгээ малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ саг оронхой. Теэд мүрысөөн хаанашье замхахагүй, эршэдэхэ. Үйлэдбэриин түрүүшүүл хаанашье бии, үшөөл олоор шалгарха. Тэдээн тухай, нүхэд, хэды туха сүлөөгүйшье һаа, арга сүлөө оложо, ажалай түрүүшүүл тухай бэшэжэ байхыетнай гүйнабди.

Үнгэрһэн зургаан һара соо редакцида олон бэшэг ороо. Ерэһэн бэшэг бүхэн манда хүндэтэйгөөр хүлеэгдэдэг. Гэхэтэй хамта манай уншагшад газетымнай һүүлэй үедэ олоной анхаралда табиһан хоёр темые хараада абажа, һанамжа, дурадхалаа хэлэхэ бэзэ гэжэ найданабди.

Нэгэдэхеэр, республика дотороо адуун һүрэгэй тоо олошоруулха тухай асуудал табигдана. Энэ асуудалаар газетэдэмнай хэдэн статья, хэдэн дурадхал толилогдоһон гээшэ. Авторнууд «Адуун һүрэгөө олошоруулая» гэһэн гаршаг доро һонирхолтой дурадхалнуудые оруулаа. Энэ талаар, хүндэтэ уншагшад, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, ба мэргэжэлтэд, адуушад болон бусад малшад һанажа, сэдьхэжэ ябаһанаа газетэдэмнай саашадаа бэшэхэ ёобза.

Хоёрдохёор, манай газетын июниин 30-най номерой «Толи» гэжэ тусхай хуудаһанда «Хүн. Коллектив. Хүмүүжүүлгэ» гэһэн гаршаг доро СССР-эй Верховно Соведэй депутат, суута барилгашан Владимир Цыденович Сандановай **«Хүдэлмэри хэжэ хүдэржэдэг юм...»** гэһэн ехэ статья толилогдоо. Автор статья догороо залуу үетэниие хүмүүжүүлгэдэ хүдэлмэришэ коллективэй айхабтар ехэ үүргэ дүүргэдэг байһан тухай һонирхолтойгоор һанамжалан, статьяе зүбшэн хэлсэлгэдэ олоороо хабаадажа, үргэн хөөрэлдөө хэхые дурадхана. Энэ темээр бэшэһэн материалтнай **«Хүн. Коллектив. Хүмүүжүүлгэ»** гэһэн ниитэ шэнэ гаршаг доро толилогдохо байна.

Үнэхөөрөөшье, нүхэд, үйлэдбэриин коллективэй хүмүүжүүлхы үүргын айхабтар ехэ байһаниинь мэдээжэ. Энээн тухай яһала хэлэгдэдэг, хэлсэгдэдэг гээшэ. Теэд үнэн дээрээ бидэнэй дунда, ажал дээрэмнай, залуушуулые зүбөөр хүмүүжүүлхын тулада коллектив дотор юун хэгдэнэ гээшэб гэжэ нүхэр В. Ц. Санданов шэнгеэр һанал бодолоо, нүхэд, хубаалдаял. Ургажа ябаа залуу үетэн гансал хүдэлмэри хэжэ, элүүр энхын, оюун бодолой, этикэ болон моралиин талаар хүдэржэдэг, хүмүүжэдэг ха юм. Тиимэһээ, хүндэтэ хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэд, энэ темээ мүнөөдэр тон шухалада тоолоод, зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадахыетнай уряалнабди.

НЮТАГАЙМНАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

ХАРЮУСАЛГАЯА МЭДЭРЭН ХҮДЭЛДЭГ

Коммунист хүнэй үндэр нэрэ зэргые дээрэ үргэн ябаха тухай партиин Устав соо бэшээтэй байдаг. Тиимэһээ партиин гэшүүн бүхэн хаанашье ябахадаа, энээн тухай огто мартаха ёһогүй гэжэ бидэ һайн ойлгонобди. Тиимэһээ коммунист бусад нүхэдтөө алишье талаһаа жэшээ харуулжа, хамтын хэрэгэй амжалтатай, һайн байхын түлөө оролдохо үшөө нэгэ нангин уялгатай болоно.

Энээнһээ уламжалан, манай Октябриин 60 жэлэй нэрэмжэтэ колхозой партком коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулна гэхэдэ болохо. Тиихэдээ хүн бүхэндэ ондо ондоогоор хандажа, тэдэнэй зан абариие хараадаа абажа, ажал хүдэлмэриеэ эрхилхые оролдоно. Зарим нэгэнтэй аали номгоноор хөөрэлдөөд, алдуу эндүүень саг доронь заагаад орхиходо, тэрэнэй өөрөө заһарха ушар байдаг. Гэбэшье заримантай шангаханаар хөөрэлдэхэ ушар мүн лэ гарадаг ааб даа.

Ажалдаа, гэртээ— хаанашье адли тэгшэ һайн ябадаг коммунистнуудай жэшээ дээрэ партиин залуу гэшүүдые хүмүүжүүлхэ гээшэ ехэ үрэ дүн һайнтай байдаг гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ партиин үнинэй гэшүүд энэ шухала хүдэлмэри ябуулхадамнай, сэгнэшэгүй ехэ туһа хүргэхэ, манай найдамтай түшэг тулгуури болоно.

Манай колхозой партийна организациин гэшүүд, малшад-коммунистнар Иван Раднажапов, Цыбан Буянтуев гэгшэд гэр бүлөөрөө эхэ хониной отарануудта ажаллаһаар үнинэй юм. Һамгадынь, Тамара Цыренова, Ханда Цыренова, мүн лэ партиин зэргэдэ жагсадаг. Эдэ хоёр бүлэ, дүрбэн коммунистнар, хонин ажал дээрэ жэлһээ жэлдэ һайн амжалта түйлана. Энэ жэлдэ тэдэнэр урданайхидаал адли 100 хонин бүриһөө 100 хурьга абажа, 23-25 килограмм шэгнүүртэйгээр тушааба. Энэ амжалтаяа тэдэнэр Россин гүрэндэ Буряад ороной һайн дураар ороһоор 325 жэлэй ойдо зорюулаа.

Коммунис партиин гэшүүн Владимир Чоймболович Цыбикжапов үнгэрһэн жэлдэ мянга гаран гектар таряа хадажа, 2-дохи һууринда гараад, правлени ба парткомой зүгһөө 200 түхэриг мүнгэн шанда хүртөө бэлэй. Энэ жэлдэ тэрэ ДТ-75 түхэлэй трактораар газар хахалхадаа, үдэрэйнгөө нормые 120—150 процент дүүргэжэ, дүн хамта 600 гектар газар элдүүрилээд, нэгэдэхи һууридa гараһан байна. Иигэжэ ажалайнгаа амжалтаар шалгарһан, гэр бүлэ соогоо эбтэй, бүгэдэндэ хүндэтэй коммунистнууд бидэнэй дунда олон байха.

Даажа байһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандаха гээшэ манай парткомой онсо анхарал доро байдаг. Нэгэтэ бэшэ энэ асуудал партийна хамтын суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн, энэ талаар муу ябадал гаргаһан коммунистнууд нүхэдэйнгөө шанга шүүмжэлэлдэ ороһон байгаа. Эндэ партийна бүлэгүүд ехэ үүргэ дүүргэнэ гэжэ хэлэлтэй.

Тракторно-таряан ажалай звенонууд болон агрегадуудай хүтэлбэрилэгшэдөөр коммунистнууд табигдадаг. Жэшээлхэдэ, Буряадай АССР-эй габьяата механизатор, партиин гэшүүн Сергей Сагалеевэй хүтэлбэрилдэг коллективтэ ажалай болон ниитын гүрим эбдэхэ ябадал оройдоошье дайралдахаяа болинхой. Колхозой ахалагша агроном Намдаг Дашинимаевич Цыбикжапов энэ бригадын хүдэлмэриие үндэрөөр сэгнэжэ байгаа һэн.

Тус бригада энэ жэлдэ 3800 гектар газарта ороохото ургамалнуудые тариһан байна. Ахалагша агрономой хүтэлбэри доро агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар энэ коллективэй баян ургаса абахань дамжаггүй.

Буряадай АССР-эй габьяата механизатор, КПСС-эй Зэдын райкомой гэшүүн, партиин обкомой шалгалтын комиссиин гэшүүнээр һунгагдаһан П. Г. Халиулин энэ бригадынхидай ёһотойл омогорхолынь юм, Ажалдаа үндэр амжалта түйладагайнгаа түлөө тэрэ Ажалай Улаан Тугай орденоор, Хүндэлэлэй хэдэн грамотануудаар шагнагдаһан байна. Энэ нүхэр хабарай тарилгын үедэ халаанайнгаа даабариие 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэжэ, бүхыдөө 800 гектар газар хахалха даабарияа мянга гаран гектарта хүргөө.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй даабариие дүүргэхэ нангин уялгаяа коммунистнууд зүбөөр ойлгожо, үндэр бүтээсэтэйгээр, эдэбхи үүсхэлтэйгээр, ажаллажа байна.

Ц. САГАЛЕЕВ,

…ИМШУУЛХААР …ОО

…ай, СССР-эй Соведэй болон «Ажалай социалис хүмүүжүүлхэ …» …нгадхаха ту… Сотниковой фабрикын коллек… …эжэ, хүдэлмэри мэдэрэл… …ёһоор хан… …лайнгаа ша…, хүдэлмэришэд бүхэниие …эр хэрэглэхэ, оронойнгоо программа бэе… бодото хубида уялга до… байна. …иин энэ ехэ …үүлхэ хэрэг… рибо татадаг …но. Энэмнай …дэхи ПАТП-эйн …эй эмхи гу… …алга багатай …үзэгдэл бо… …дуудай Улаан-… …эй Соведэй шиидхэбэриин …ой шубуунай …мэришэд бо… …шадые тусхай …нь абаашаха, …болоһон. Тэрэ …арягүй ябал… харюусалгата …оһон байха …екциин, парт… …ВЛКСМ-эй ко… …он тоото кол… ороһон зуур… хүсөөр гор… …идхэбэри аба… …номерой шэнэ

маршрут нээһэн байна. Зүгөөр 28-дахи автобусынь ябажа эхилһэн сагһаа хойшо мүнөө болотор нэгэ саг, гурим баримталан, мүртэй һайнаар ябанагүй гэжэ тэмдэглэхэ ушар гараба. Тэрээнһээ боложо, фабрикын хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа гээгдэнэ, үйлэдбэриин журам эбдэгдэнэ.

Үнгэржэ ерэхэдээ, байгша оной июниин 1-һээ 28-дахи номерой автобус мэдэгдээгүй шалтагаанаар ябахаяа болёод байна. Гэхэтэй хамта 1-дэхи ПАТП-эйн Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсэдэхи диспетчерскэдэ орожо һурабалтнай, тэрэ маршрудай автобус таһалгаряагүйгөөр ябана гэжэ нэгэн дуугаар харюусахань гайхалтай юм. Хүнүүдэй гомдол оруулжа байхада, тус предприятиин хүтэлбэрилэгшэдэй али нэгэниинь «Банзарова-птицефабрика» маршрудаар нэгэ дахиншье һаань автобусой ябадалые шалгахаяа яана гээшэб. Шалгангүйгөөр «автобус ябана» гэжэ һуухань хайшаа юм. Ажалдаа харюусалгагүй хандалга энэл гээшэ бэшэ гү?

1-дэхи ПАТП-эйн муугаар хүдэлдэг тухай статьянууд республикын газетэнүүдтэ бэшэгдэдэг. Совет болон партийна органуудта энээнһээ урда тээшье тэмдэглэгдэдэг гээшэ һэн. Харин эдэ бүгэдэһөө тобшолол хэгдэжэ, хэмжээнүүд абтажа, байдалынь ондоо болоно гэхын аргагүй байгдана.

А. ХАМАГАНОВ,
Сотниковой шубуунай фабрикын ахамад юрисконсульт.

БАЛШАР НАҺАНҺАА

Бэрхэ хайшашан болохын тула бага балшар наһанһаа энэ мэргэжэлтэй дүтөөр танилсаха, һураха шухала гэжэ Сэлэнгын районой Тельманэй нэрэмжэтэ совхоздо тоолодог юм. Жэл бүри зунай амаралтын эхилхэдэ, хэдэн арбаад һурагша нооһо хайшалалтын пунктнуудта хүдэлжэ, энэ шухала кампаниие урагшатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ бага бэшэ хубитые оруулдаг.

Энэ зураг дээрэ Ноёхоной дунда һургуулиин 6-дахи классай һурагша Түмэн Очировые харанат. Байгша ондо һурагшадай үйлэдбэриин бригадын гэшүүн боложо, түрэл ажахыдаа туһална.

А. ЧЕПАКИНАЙ фото.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ бэшэһэнэй һүүлээр

«БАГА ТОСХОНУУДЫЕ АНХАРХА ХЭРЭГТЭЙ»

Манай газетын үнгэрһэн жэлэй июлиин 17-ной номерто иимэ гаршагтай статья толилогдоо һэн. Зэдын районой Оёорой совхозой хүтэлбэрилэгшэд, Дээдэ-Торнин сомоной Соведэй гүйсэдком бага тосхонуудай хүгжэлтэдэ анхаралаа табинагүй гэжэ тэндэ хэлэгдэһэн байна.

КПСС-эй Зэдын райком статьягай үндэһөөр редакцида харюу үгэхэдөө, хэмжээнүүд абтажа эхилээ гэжэ тэмдэглээ һэн. Харин бодото дээрээ ямар хэмжээнүүдэй абтаһан тушаа партиин райкомой секретарь нүхэр Бальчугов редакцида һая дэлгэрэнгы харюу эльгээбэ.

Автомашинын ябадаг харгы тушаа:

Харгы заһабарилха хүдэлмэри хэхынь тула Зэдын ДРСУ Торнин ЛЗУ-да 14,5 кубометр пиломатериалай түлөө 964 түхэриг түлэбэ;

Оёорой совхозой хүсөөр 4 километр утатай (9-дэхи, 13-дахи километрнүүдэй хоорондо) харгы заһабарилагдаа. Энэ хүдэлмэридэ 11 мянган түхэриг гаргашалагдаһан байна;

Зэдын ДРСУ өөрынгөө хүсөөр нэгэ модон хүүргэ заһабарилаа, хоёр модон соргые түмэр-бетон соргоор һэлгэбэ.

Фельдшерскэ пунктнууд тушаа: Оёорой совхозой 3-дахи отделени Ульзар Дээдэ-Тори гэһэн хоёр һууринһаа бүридэдэг юм. Ульзарта жэл үлүүтэй саг соо фельдшер үгы байһан. Байгша оной январиин 25-һаа эндэ фельдшер Х. Д. Цыбенова хүдэлдэг болонхой. Дээдэ-Торидо Д. Д. Буянтуева О. Буянтуева хоёр хүдэлжэ байдаг аад, һүүлшынхинь нарайлжа, амаралтада гараһан юм. Харин мүнөө эндэхи штат дүүрэнхэй гэхэ гү, али 2 фельдшер ба акушерка хүдэлжэ байна.

Библиотекэ тушаа: Дээдэ-Торнин хүдөөгэй библиотекэ Ульзар, Дээдэ-Тори һууринууд та ажаһуугшадые, мүн мал ажалай 20 точко хангадаг юм. Библиотекэ дүн хамта 740 уншагшатай. Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө номуудые, КПСС-эй XXVI съездын болон КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүдэй материалнуудые олоной дунда тарааха, тайлбарилан ойлгуулхын тула ниитэ болон хубиин хүдэлмэри яһала хээ. Һарадаа хоёр дахин малшадта ошожо байра дээрэнь номуудыень һэлгэдэг, лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг болонхой. Элдэб темээр выставкэнүүд эмхидхэгдэнэ, шэнжэлэлнүүд хэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, «КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые ажабайдалдаа нэбтэрүүлэе», «Эдеэ хоолой программа — бүгэдэ арадай хэрэг», «Совет киноискусство», «Шэнэ номууд— шэнэ нээлтэнүүд», «Поэт ба эрхэтэн» гэжэ темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэһэн байна. (

Хүдөө ажахын хүдэлмэриин халуун хаһын үедэ библиотекэ үдэшэ орой болотор хүдэлдэг гуримтай.

ҺУРГАХЫН ТУЛА ӨӨРӨӨ ҺУРАХА

Һуралсалай газарта багшалхын, һуража байгшадые хүмүүжүүлхын тулада сагай эрилтэһээ бишыханшье гээгдэнгүй, үргэлжэ мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ, шадабарияа мүлижэ байха шухала. Ленинэй болон Ажалай Улаан Тугай орденто Москвагай хүдөө ажахын академидэ манай багшанар мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг. Һаяхан Н. В. Гыргенов гэжэ багшамнай хоёр жэлэй педагогическа факультедые дүүргэжэ, улаан гадартай үнэмшэлгэ абажа ерэбэ. Тэрэнэй «Хабар таригдадаг шэниисэ ургуулха индустриальна технологи заалгын методико» гэһэн хүдэлмэринь эрхимээр сэгнэгдээ.

Николай Владимирович техникумдэ агрономическа дисциплинэнүүдые заадаг юм. Тэдэнээ гүнзэгытөөр мэдэдэг. Техникумдэ 14 жэлэй туршада хүдэлхэ зуураа, нилээд баян дүршэлтэй болонхой гээшэ. Нүхэр Гергенов техникумэй партийна бюрогой гэшүүн, арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ, бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ мүн.

М. МЕДОВАЯ,
колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлдэдэг техникумэй лаборант.

…гдоогүй бэшэгэй мүрөөр

…РТЭЙ ЗАГАҺАН …ҮҮ ГЭЭД ЛЭ...

…һууриндахи түбэй гастроном өөрын, «хуу… болонхой. Тэрэниень гэршэлһэн нэгэ ба… …эрэе. Майн 14-нэй үдэр гастрономдомнай …аатай болоод, хүн зон ехэ олоороо сугларaа… …нэгэ килограмм тоһон үгтэхэ гэжэ сонос… түхэриг 52 мүнгэ кассада түлэхэ болобо… …юуб гэхэдэ, килограмм тоһон дээрэ 2,5 ки… ороһон загаһан нэмээгдэһэн байшоо. Тэ… үнэргүй һайн байхань яалай. Аяар 2,5 ки… …тада үнэр ороһон хек загаһаар худалдан болоноб!..

Жэлэй эхинһээ хойшо 2—3 дахин тоһон эндэ наймаагдаа. Тинхэдээ тэрээн бүри баалантата, хэнэйшье абадаггүй загаһан дурадхагдадаг болоод байна. Иигэжэ наймаа хэхэ гээшэ ямар гээшэб!—гэһэн асуудалтай бэшэг Хэжэнгэ һууринһаа манай редакцида ерэһэн байна.

Бэшэгэй үндэһөөр редакци арадай депутадуудай Хэжэнгын районно Соведэй гүйсэдкомдо хандажа, түрүүлэгшын орлогшо П. Е. Быковһээ иимэ харюу абаба:

— Хэжэнгын худалдаа наймаанай предприятиин директор Н. Ф. Тафинцева, «Гастроном» магазиниие даагша М. М. Оширова гэгшэдэй хабаадалгатайгаар районой эд хэрэглэгшэдэй бүлгэмэй суглаан болобо.

Бэшэг соохи баримтанууд булта зүб байжа, райпогой правлениин шиидхэбэреэр магазиниие даагша М. Ошировада донгодолго үгтөөд, совет худалдаа наймаанай дүримые саашадаа эбдэхэгүй гэжэ заагдаба. РТП-гэй директор нүхэр Тафинцевада хүдэлмэрилэгшэдэйнгөө ажалые нарииаар хинажа байха гэжэ дурадхагдаба.

…ИН ЯБА, «БУДАМШУУ»

…араагүй «Бу… …рэһэмнай, би… …а голхоруул… нүхэр, нэгэтэл зүжэгэй эхил… хүлеэгээд лэ талаан бо… …н үлүү биле… магад, город… …эл бэшэ, хүн юм, — гэжэ …өөдынгөө һа… найдалаа ал… …сэнэ.

…, юрэдөө, Бу… …ахаяа һанана… …доно гүш даа. һуунхаар, бу… ошоё гэжэ …элээ һэм. А-а? Генинов, Ген… …о Иванов гэг… …ыень хараһан …шэлби. Пяг… …хоёрой ролиие …унова Чойжо… хоёрһоо үлүү… …хэ …айһыень …аа. Харин Будамшууе Елбонов наадана гэлсээ һэн гү даа. Тэрэш наадахал байха даа... .

— Зүбынь лэ хэлэнэш. Одоо бэрхээр наададаг артист ха юм. Дэмы арадай артист болоогүй гээбы. Дуулаха, хатархадааш абьяастай. Ёһотой гоё Будамшуу болоһон байха. Энэ зүжэгые хараха дурам ехэл хүрэнэ. Тэрэ Пяглайешни Нина Токуренова наадаха. Нилээн бэлигтэй артистка гэжэ һанадаг хүм, — гэжэ нүхэрынь һаналаа хубаалдана.

Ажалай Улаан Тугай орденто буряад драмын академическэ театрай гэшхүүр дээрэ зогсоһон хоёр нүхэдэй иимэ хөөрэлдөөн ехэ һонирхолтой байгаа һэн. Театрай коллективэй нэгэ бүлэг Ц. Шагжинай, «Будамшуу, Будамшуу» гэжэ зүжэгые тэрэ үдэшэ һүүлшынхеэ табяад, зунайнгаа гастрольдо гарахаяа байгаа. Тиимэһээ режиссер-найруулан табигша Т. Б. Бадагаевагай ашаар театрай сценэ дээрэ дахинаа мүндэлһэн, ехэ багагүй бүхы харагшадта һайшаагдадаг энэ зүжэгые хараха дуратайшуулай олон байһаниинь гайхалгүй һэн.

Теэд зүжэгые хараха гэһэн ехэл хүсэлтэй хөөрэлдэжэ байһан нүхэдэй театрта ороһон үгыень мэдэнэгүйб. Тэрэ үдэшэ шадаагүй һаа, ерэхэ сезоной нээгдэхэдэ, намартаа харана бэзэ даа.

Би эндэ юу хэлэхэеэ һананабиб гэхэдэ, Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай ород-буряад хэлэ бэшэгэй отделениин студентнэр «Будамшууда» олониитэ хүн зон боложо хабаадалсаха золтой болоо һэмди. Тиигэжэ театр руу харгытай боложо, хүшэгын саада тээхи «ажабайдалтай» танилсаһан байнамди. Артистнуудай ажабайдалаар, хүдэлмэреэрнь хүн бүхэн һонирходог гээшэ. Харин тэдэнтэй багахан болзор соошье һаа харилсан хүдэлхэдэ, бидэндэ айхабтар һонин, хүхюушье байгдаа. Артистын рольдоо бэлдэхэ, тэрэнээ гүйсэдхэхэ, режиссерой заһабари оруулха, зүбшэл үгэхэ гэхэ мэтые хаража, шагнажа байхада, артистнарта хүнгэн бэшэнь элитэ һэн.

«Будамшуугай» шэнэ найруулга, минии болон нүхэдэймни һанамжаар, ,амжалтатай үнгэрөө гэхэ байнаб. Хүн зон, харагшад, айлшад «Будамшууе» ехэ халуунаар угтаа.

Буряад зондо хүндэтэйгөөр угтагдадаг. «Будамшуумнай» мүнөө Ага нютагаар айлшалжа ябана. Һүбэлгэн, хурса, үнэн сэхэ, мэхэтэй, шогтой Будамшуу хаанашье газардахагүй, амжалтатайл ябаха байха даа.

Һайн яба, Будамшуу.

Гырелма ЦЫДЕНОВА,
БГПИ-гэй студентка.

АШЫН ОМОГОРХОЛ

Һуралсалайнгаа жэлэй дүүрэмсээр лэ ниислэл хото Улаан-Үдэ ерэжэ, үзэсхэлэнтэ һайхан газарнуудтайнь танилсаха, кино, театр хараха, хотын сэсэрлиг соо сэнгэхэ, Сэлэнгэ мүрэн дээрэ теплоходоор һамарха гэһэн хүсэл хүдөөгэй һургуулиин һурагша бүхэнэй толгойдо түрэдэг ёһотой. Слава хүбүүншье эгээл иимэ хүсэлтэй. Улаан-Үдэ ерээд, Советүүдэй талмай дээрэ алхалжа ябатараа, һонин үзэгдэлтэй ушарба. Советүүдэй байшангай хажуудахи Хүндэлэлэй самбараар һонирхон гээд, тон танил шарай харажархиба. Нюдэндөө этигэжэ ядан шэртэнэ. **«Бэшүүрэй районой Бодонгуудай совхозой луговод Э. Б. Санжицыренов»** гэжэл уншана. «Үнэхөөрөө энэмни үбгэн эсэгэм хаража һуунал. Республикынгаа Хүндэлэлэй самбарта гараад һууха хадаа тэрэмни бараг лэ хүн болоод байна даа», — гэжэ Слава һэнаадхихалаараа, омогорхолой мэдэрэлдэ эзэлэгдэн, түргэн гэртээ ябаха дураниинь хүрэшэбэ.

Үглөөдэрынь Слава автобусоор түрэл Шанагаяа хүрэжэ ерээ һэн.

— Үбгэн эсэгэ, городто би таниие хараалби! — гэжэ абаһаар сэб сэхэ хэлэжэ, үбгэн эсэгэеэ залд гүүлэбэ.

Ойлгожо ядажа байһан үбгэн эсэгэнь:

— Үгы, би город ошоогүйлби, хаана намайе хараба гээшэбши?, — гэжэ гайхаба.

— Яагааб даа тэрэ, талмай дээрэ, Хүндэлэлой самбарта һууна гүбты! — гэжэ Слава тодорхойлжо үгэбэ.

Тиигэхэ зуураа, апрель һарaһаа эхилээд, нэгэ хүрзэхэ үргэлөөд, резин сабхи үмдөөд, үглөө бүри сабшалан тээшээ гэшхэлдэгынь һанана. Гэрэйнь ханада үлгөөтэй байдаг вымпелэйшье удха ойлгобо. Иимэ нэрэ солотой, олондо хүндэтэй, ажалша бэрхэ абаараа Слава омогорхоно.

Эрдэнижап Будаевич аша хүбүүгээ харахадаа, юун тухай бодомжолжо байһыень тухайлан энеэбхилээд:

— һуу даа наашаа, юумэ ойлгохо болоо байнаш, ажал тухайгаа шамдаа хөөрэжэ үгэһүү, — гээд, тобшохоноор эхилбэ. — Түрэл совхознай олон хони малтай ха юм. Тэдээндэнь бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл хэрэгтэй. Ехэ үбһэ хуряахын тула ургасын түлөө оролдохо шухала. Тиимэһээ хабар эртэһээ даалгагдаһан сабшалангаа уһалжа эхилнэб. 1967 онһоо хойшо ажалайнгаа оншыень оложо, үндэр ургаса хуряадаг болоо гээшэбди. Гектар газарһаа 47 центнер хүрэтэр ургаса хуряагдадаг болобо. Сабшалан уһалха гээшэмнай тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ гэжэ тоолодогби. Хобоонуудаа өөрөө заһанаб, уһаяа тэрээгээрээ зүбөөр урадхуулха хэрэгтэй, сабшалан дээрээ наг шэбхэ адхаха, шулуу шохойһоо тэрэнээ сэбэрлэхэ гэхэ мэтэ шухала.

Мүнөө жэлдэ түрүүшээр хүйтэн байжа, ногоон мууга ар бултайгаа. Зүгөөр наранай шаража эхилхэлээр лэ пэгшысэ ургажа эхилээ гээшэ. 264 гектар газараа хоёр дахин ундалуулжа үрдеэд байнаб. Гэмгүй һайн ургаса хуряагдаха зэргэтэй, — гээд дүүргэхэлээрнь, үбгэн абынгаа бүхы грамота, диплом хаража һууһан Слава ашань:

— Тамнай ёһотойл алдар солотой байнат. Иимэ үбгэн эсэгэтэй аад, намда муу һуража болохогүй гэжэ ойлгобоб. Гурбануудһаа һалахые, аба, оролдохоб, — гэбэ.

Эрдэни Будаевич уяран: «Хүрөөш даа, хүбүүм» —гэжэ хэлээ һэн.

Район болон республика доторoo мэдээжэ луговод Э. Б. Санжицыренов ажалай баян дүршэлтэй болонхой. Тэрэ оронойнгоо Арадай ажахын түйлалтануудай выставкэдэ путевкоор ошожо, саашаа город-герой Брестдэ унаһан хүбүүдэй хүүр дээрэ баглаа сэсэгүүдые табижа ерээ һэн. Тиигэжэ ябахадань, шадалайл байгаа юм һаа, амгалан байдалай, үхибүүдэй, аша гушанарайнгаа зол жаргалай түлөө хүдэлжэ, Эхэ орондоо туһа нэмэри хүргэжэл ябаха байна даа, — гэһэн бодол тэрэнэй сэдьхэлдэ хэтын хэтэдэ мүнхэрөө юм.

З. ДАШИЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бодонгуудай совхозой луговод Эрдэнижап Будаевич Санжицыренов сабшалан дээрээ.

Бэшүүрэй район.

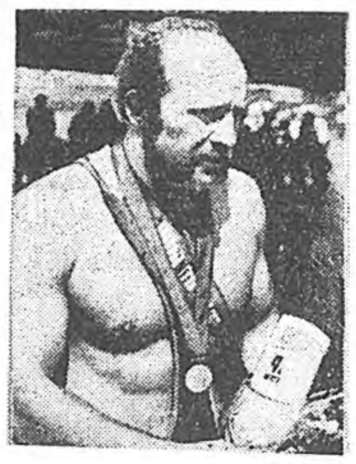

«Сельская жизнь» газетын шанда хүртэхын түлөө уласхоорондын мүрысөөн

ХАНИ БАРИСААН ИЛАБА

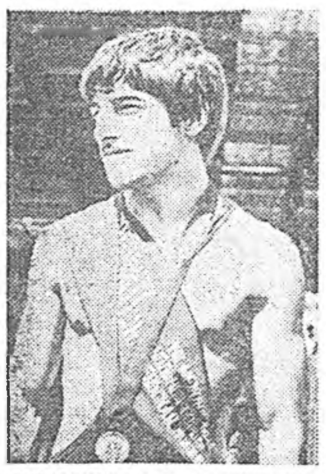

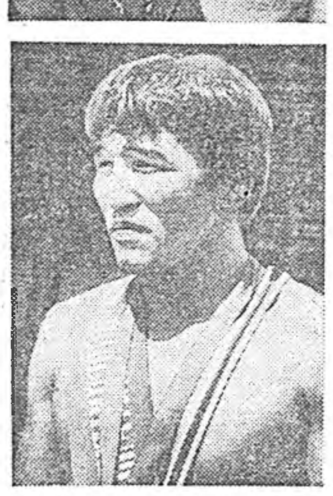

«Сельская жизнь» газетын шанда хүртэхын түлөө дүрэ буляалдалгын барилдаагаар уласхоорондын заншалта 8-дахи мүрысөөн үнгэрэгшэ амаралтын үдэр дүүрэжэ, түүхэдэ бэшэгдэбэ. Манай заншалта мүрысөөнэй нэрэ хүндын, алдар солын дээшэлжэ байһые долоон социалис ороной барилдаашадай хабаадаһан ушар элирхэйлэн гэршэлнэ. Хэд шанда хүртэбэ гээшэб?

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэ түгэсхэлэй нааданда манай республикын түлөөлэгшэ, спортын мастер Л. Айсуев Афганистанһаа ерэһэн Саид Аслантай уулзаһан байгаа. Тиихэдээ Лубсан гоё һайхан арга дүрэтэй байһанаа харуулжа, дүрбэдэхи минутада 14:1 тоотойгоор шүүжэ, гурбадахи жэлээ удаа дараалан илалта туйлаба бшуу. Тээсгэн Красноярск хотодо үнгэрһэн СССР-эй чемпионадта дүрбэдэхи һуурида гараһан дээрэһээ эндэ илахадаа, Лубсан Айсуев уласхоорондын классай спортын мастерай норматив дүүргэбэ. Энэ амжалтадань Буряадай багшанарай институдай кафедрые даагша, педагогикын эрдэмэй кандидат С. В. Калмыков ехэ габьяатай юм.

ДРА-гай арадай-революционно армиин сэрэгшэ Саид Аслан һаял хада 19 наһатай боложо ябаашье һаа, ехэ илалта туйланхай. Тэрэ оронойнгоо чемпион юм. Гадна уласхоорондын хэдэн мүрысөөндэ амжалта туйлаһан намтартай. Гол шухала юумэниинь юуб гэхэдэ, тэрэ эрэлхэг зоригтой, ажалша бүхэриг, урдаа табиһан зорилгоёо заабол дүүргэхэ хүсэл түгэс хүн лэ.

Ленинградай студент Рагив Мамедов бронзо медаляар шагнагдаа.

52 килограмм. Манай ороной залуушуулай суглуулагдамал командын гэшүүд, спортын мастернууд С. Бабаханян (Киев), А. Алисултанов (Махачкала) гэгшэд эндэ түгэсхэлэй уулзалгада хабаадаһан байна. Эдэнэр хоюулаа гоё һайхан арга дүрэтэй байхаһаа гадна, бар хүсэтэй, һэримжэтэй хёрхо спортсменүүд юм. Тэнсүү шанга тулалдаанай дүүрэһые соносхоһон гонгын ханхинахада, табло дээрэ 3:3 гэһэн тоо аржыжа байба. Гэбэшье үлэмжэ һайн арга дүрэтэй байһанаа харуулһан Али Алисултанов илаһанда тоологдобо.

Удаадахи шэгнүүртэ Болгариин бэрхэ барилдаашан Мехмед Селиманов 10:6 тоотойгоор шүүжэ ябатараа, һэримжээ алдажа, эдиршүүлэй дундаһаа СССР-эй чемпион Виктор Жариковта (Красноярск) шүүгдэшэхэдээ, халаглахын ехээр халаглаба. Теэд тиигэншьегүй яаха һэм даа.

Манай спортын мастер В. Актинов, Румыниин суута барилдаашан Аурел Нягу эндэ удаадахи һууринуудые эзэлһэн байна.

Монголой барилдаашад шандааһа шангатай, хүсэл эрмэлзэлтэй, зорилгодоо заабол хүрэдэг байһаараа шалгардаг гээшэ. Уласхоорондын ехэ-ехэ мүрысөөнүүдтэ илалта туйлаһан, Монголой оло дахин чемпион Нямдаавагийн Ганбаатар энээниие баталжа, сугларгашадай зүгһөө альга ташалгаар угтагдаба. Красноярскын студент М. Розамашвилитай уулзахадаа, түрүүшээр шүүгдэжэ ябаһан аад, саашадаа эршэтэйгээр добтолжо, 3:2 тоотойгоор илаба. Тиигэжэ Н. Ганбаатар уласхоорондын заншалта мүрысөөндэ наймадахяа хабаадахадаа, 1979 оной амжалтаяа дабтаба. СССР-эй суглуулагдамал командада кандидат А. Тюмирековые (Красноярск) диилэжэ, манай «Динамо» бүлгэмэй спортын мастерта кандидат Александр Бардаханов бронзо медаляар шагнагдаа. Саашадаа зүб мүрөөр һорилго бэлэдхэл хэбэл, тэрэ бэрхэ барилдаашан болохо аргатай.

Спортын мастер Владимир Шестаковой урда хүшэр бэрхэшээлтэй зорилго табигдаа һэн. Ушарынь гэхэдэ, Ази түбиин чемпион, дэлхэйн чемпионадуудта шанда хүртэһэн уласхоорондын классай спортын мастер Улзыбаярын Насанжаргалтай (МНР) түгэсхэлэй мүрысөөндэ уулзаа бшуу. Зүгөөр нүхэрэйнгөө үндэр нэрэ зэргэһээ тунхарижа байнгүй, Владимир түрүүшын секундаһаа эршэмтэйгээр добтолжо, мэргэжэлтэдэй үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Тиигэжэ тэрэ 7:4 тоотойгоор шүүһэн байха юм. Тренер Валерий Сыдеев тэрэниие һурган һоридог.

«Динамо» бүлгэмэй Буряадай республиканска соведэй ахалагша тренер Н. С. Ивахиновай хүтэлбэри доро эндэ бэлигтэй бэрхэ эдир барилдаашадые шэлэжэ олоод, зүб мүрөөр һурган хүмүүжүүлжэ, мэргэжэл шадабарииень мүлижэ байдагыень мүрысөөнэй дүнгүүд элирхэйлэн харуулна гэжэ тэмдэглэлтэй.

74 килограмм. Европын урдын чемпион Борис Будаев ядамаггүйгөөр илалта туйлаха аабза гэжэ суглараргшад һанаһаншье байха. Зүгөөр эдиршүүлэй дундаһаа ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ шанда хүртэһэн Москва хотын 19 наһатай спортын мастер Сергей Самохин хүлдэнь шургажа ороод, хэдэн очко абажа, барилдаанда дуратайшуулай зүгһөө альга ташалгаар угтагдаба. Гэбэшье саашадаа тэрэ эсэжэ, манай спортсмендэ шүүгдэшоо.

ГДР-эй Йена хотын студент Гунтер Кугель һэримжэтэй хёрхоор, болгоомжотой наринаар барилдажа, Р. Арутюняниие диилэбэ. Гунтер Кугель 20 гаража ябаашье һаа, залуушуулай дундаһаа ГДР-эй чемпион болоһон намтартай. Тэрэнэй һамган гандболоор оронойнгоо суглуулагдамал командада ородог. Хоёртой боложо ябаһан хүбүүгээ барилдаашан болгохо һанаатайб гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Буряадай багшанарай институт дүүргэһэн Сергей Пашинский һайн һорилго бэлэдхэлтэй байһаараа шалгараба. Һүүлшын үдэр Монголой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ шанда хүртэһэн Лундэгиин Бадарчатай тулалдахадаа, тогтоон торгонгүй шүүжэ гараһан байха юм. Тиигэжэ Сергей нёдондо жэлэйнгээ амжалтые дабтаа.

Красноярска хизаарай барилдаашад орон соогуураа суурханхай. Тус хизаарһаа аяар 25 хүн манайда ерэжэ, заншалта наадандамнай хабаадахадаа, ехэ амжалта туйлаа. Хүндэшэг шэгнүүртэ Красноярскын түлөөлэгшэд Ю. Акчурин Константин Коваль хоёр уулзажа, бар хүсэтэй Юрэнь түрүү һуури эзэлбэ.

Байгша ондо Европын чемпион болоһон манай бэлигтэй бэрхэ залуу барилдаашан Николай Ивановой дэлхэйн Кубогта хүртэхын түлөө Канадада үнгэргэгдэжэ байһан мүрысөөндэ хабаадаһан дээрэһээ манайда энэ шэгнүүртэ тэрэниие халажа абаха хүн олдобогүй.

Гаһар томо бэетэй хүндэ шэгнүүртэнэй дундаһаа Анатолий Лезнов (Улаан-Үдэ) илалта туйлаба. Тэрэ СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй чемпион, «Интернационал» гэжэ уласхоорондын мүрысөөндэ илалта туйлаһан юм. Залуушуулай дундаһаа СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүн Геннадий Жильцов (Красноярск) мүнгэн медаляар шагнагдаа.

Сергей Пашинский мүрысөөнэй эрхим бэрхэ барилдаашан гэжэ тоологдоод, республикын Министрнүүдэй Соведэй шанда хүртэбэ. Л. Айсуевта эрхим һайн арга дүрэтэй, В. Шестаковто илалта туйлаха ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһанайнь түлөө тусхай шангууд барюулагдаа.

— Манай командаһаа залуушуул яһала эдэбхитэй һайнаар мүрысэбэ. Энэ талаар В. Шестаков, С. Пашинский, В. Актинов, А. Бардаханов, Т. Жаргалов, С. Хамаев гэгшэдые онсолон тэмдэглэлтэй. Гэхэ зуура зарим шэгнүүрнүүдтэ хангалтагүй байдалтай байнабди. Илангаяа 82 килограммай шэгнүүртэ тиимэ бэлигтэй бэрхэ хүн үгы байна. Тренернүүд болон мэргэжэлтэд мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолжо, дутуу дундануудыень усадхан зайсуулхын тула ехэ оролдолго гаргаха зэргэтэй, — гэжэ мүрысөөнэй ахамад судья—уласхоорондын категориин судья В. Е. Гармаев хөөрэнэ.

— Би Советскэ Союзда түрүүшынхээ ерэбэб. Танай республикын ниислэл хото хэдэн ороной спортивна делегацинуудые хүндэмүүшэ халуунаар угтаба. Мүрысөөн зүрхэ сэдьхэлдэмни мартагдашагүй дурасхаал үлөөгөө. Харагшад имагтал өөһэдынгөө барилдаашадай бэшэ, харин бусад оронуудайшье спортсменүүдэй түлөө һанаагаа зободог байна. Энэнь интернациональна мэдэрэлэй бодотоор бэелүүлэгдэжэ байһые гэршэлнэ. Дэлхэйн эрдэни зэндэмэни гэгдэдэг Байгал далайе ошожо хараабди. Тэрээн тухай һанамжаяа хэлэхэ үгэшье олдоногүй. Танай Буряад орондо үнгэргэгдэдэг уласхоорондын мүрысөө улам үргэдхэжэ, олон ороной спортсменүүдэй хабаадалгатай болгохын тула Барилдаанай уласхоорондын федераци (ФИЛА) ехэ юумэ хэхэ юм, — гэжэ Барилдаанай уласхоорондын федерациин гэшүүн, экстраклассай уласхоорондын категориин судья Эрик Лунквист (Швеци) мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходоо хэлэбэ.

Илагшад «Сельская жизнь» газетын Хүндэлэлэй грамотануудаар, дурасхаалта медальнуудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа. Иигэжэ уласхоорондын заншалта мүрысөөн залуу наһанай, хаба шадалай, хани барисаанай ёһотойл һайндэр боложо дүүрэбэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
Б. ЦЫРЕМПИЛОВ,
манай тусхай корреспондентнүүд.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: уласхоорондын заншалта мүрысөөндэ илагшад — Л. Айсуев, А. Алисултанов, В. Жариков, Н. Ганбаатар, В. Шестаков, Б. Будаев, Г. Кугель, С. Пашинский, Ю. Акчурин, А. Лезнов.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ЕХЭ ШҮҮБЭРИ ТУДАНА

Манай орон дотор спортын лотерейн наадан бии болгогдоһоор арбан табадахи жэлээ гүйсэжэ ябана. Үнгэрөөд байһан үе соо республикын олохон ажалшадай ехэхэн аза талаантай байһаниинь элитэ. Жэшээнь, байгша оной түрүүшын хахад жэлэй туршада Буряадай «Спортлото» управленидэ табан ехэ шүүбэри тааһан табан билет республикын ажалшадһаа абтаа. Тиин 49-һөө «6», «36-һаа «5» гэһэн лотерейн биледээр республикын ажалшадта 23818 түхэриг мүнгэн түлэгдэнхэй. Буряадай «Спортлото» управлени республикынгаа ажалшадта түрүүшын тиражһаа 24-дэхи хүрэтэр хамта дээрэнь 89509 түхэриг мүнгэ түлэһэн байна. Зүгөөр үшөөшье ехэ шүүбэри түлэгдэхэ байгаа. Юуб гэхэдэ, спортлотогой наадында хабаадагшад худалдажа абаһан билеүүдээ буруугаар зураха гү, али зураһан билеүүдээ саг соонь «Спортлотогой» хайрсаг руу табихаяа мартажархиха ушар али олон үзэгдэнэ. Илангаяа хүдөө нютагуудай ажалшад биледэйнгээ «БВ» хубиие тиражай наадаһан арбан хоног урид «Спортлотогой» хайрсаг руу табихаяа бү мартыт гээд үшөө дахин һануулха байнабди. Тиихэдэ Ахын, Баунтын, Хойто-Байгалай районуудай ажалшад зураһан биледүүдээ хорин хоног урид хайрсаг руу табиха зэргэтэй.

Ээлжээтэ тиражай нааданһаа хожомтожо абтаһан лотерейн биледүүдэй «БВ» хубинууд кварталай һүүлшын наадандa хабаадуулагдаха болоно.

Спортлотогой нааданда хабаадагшад тиражай номерые өөһэдөө зураха эрхэтэй. Тиихэдэ эдэнэр алишье тиражда наадаха дуратайгаа билет дээрээ бэшэхэ болоно.

Буряадай «Спортлото» управлениин хүдэлмэрилэгшэд тираж бүридэ хабаадаха 10-һаа 15 мянга хүрэтэр спортлотогой биледүүдые шалгажа гарана.

Спортын лотерейдэ хабаатай асуудалнуудаарга Буряадай «Спортлото» управленидэ, иимэ адресаар хандахадатнай болохо: 670000, Улан-Удэ, ул Кирова, 37, телефон 2-18-11.

А. ИЛЬИНА,
«Спортлото» управлениин хүдэлмэрилэгшэ.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

Спортлотонуудай июлиин 7-до үнгэргэгдэһэн 27-дохи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолоо.

«49-һөө 6-ень тааха спортлото»: 425.508 билет ороо.

Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (14 карточка) таагшад — 1.874 түхэриг, дүрбэн номер (528 карточка) тааһан хүнүүд— 72 түхэриг, гурбан номер (12.679 карточка) таагшад 5 түхэриг абаха байна.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото»: 3.397.353 билет ороо.

Табан номер (21 карточка) тааһан хүнүүд—9.811 түхэриг, дүрбэн номер (3.327 карточка) таагшад — 96 түхэриг, гурбан номер (98.849 карточка) тааһан хүнүүд 5 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 27-дохи тиражай шүүбэринүүд июлиин 18-һаа августын 18 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖ

«Спортлотонуудай» июлиин 14-дэ үнгэргэгдэһэн 28-дахи тираж.

«49-һөө 6-ень тааха»: 8—велоспорт трек, 30— хүндэ атлетикэ, 31—фехтовани, 36—авиаспорт, 47—туризм, 48 — шатар.

«36-һаа 5-ень тааха»: 5—бүхэ барилдаан, 7—классическа барилдаан, 9—велоспорт шоссе, 11—волейбол, 18 хүнгэн атлетикэ.

(ТАСС).

ҺУРАГШАД АЯНШАЛ[...]

Сэлэнгын районой пионернүүд болон һурагшад һуралсалай жэлдэ үнгэрһэн «Минии Эхэ орон — СССР» гэһэн хизаар ороноо шэнжэлхэ Бүхэсоюзна аяншалгада угаа эдэбхитэйгээр хабаадалсажа гараа. Мүнөө тус райондо 3600 гаран гэшүүдһээ бүридэһэн аяншалгын 144 отряд эмхидхэгдээд, район доторoo бэдэрэлгын ехэ хүдэлмэри хэжэ захаланхай. Тэдэнэрэй һүүлэй үедэ республикын экономикын, соёл гэгээрэлэй, түүхын болон граждан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ нютагайнгаа баатар хүбүүдэй харуулһан габьяа тухай һайн, һонирхолтой материал суглуулжа, өөһэд өөһэдынгөө һургуулинуудай музейдэ табиһаниинь һайшаалтай.

«Өөрынгөө түрэл хизаарай түүхэ шудала, дурла» гэһэн викторина районойнгоо Пионернүүдэй ордондо һаяхан эмхидхээ юм. Энэнь манай республикын ойн баярай һайндэртэ зорюулагдаһан тула мүнөөдэр хүрэтэр һонирхол татаһаар. Сэлэн-Дүүмын дунда һургуулиин багшанар М. К. Степановай, В. Б. Морозовой хүтэлбэрилдэг һурагшадай отряд бусадай дундаһаа шухаг олон материал суглуулһан байба. Аяншалгын отрядуудай суглуулһан материалнуудаар Ноёхоной, Үбэр-Зөөхэйн, Сэлэн-Дүүмын дунда һургуулинуудта музейнүүд, Тамчын найман жэлэй һургуулида Ленинскэ таһаг нээгдээ. Хизаар ороноо шэнжэлхэ музейдэ табигдаһан һонирхолтой суглуулбаринууд «Буряад орон — түрэл манай хизаар», «Иишэ арад түмэнэй зүргэ таһалдахагүй» гэһэн гаршагууд доро уран гоёор табигдаһан дээрэһээ эндэ ороһон хүнүүдэй дура зориг буляадаг болоһониинь һайшаалтай.

Сэлэн-Дүүмын дунда һургуулиин багша Наталья Петровна Табинаева Ленинскэ таһаг соогоо В. И. Ленинэй ажал ябуулгада, ажабайдалда зорюулагдаһан тусхай стенд эмхидхэһэн, мүн «Эдэнэр Ленинэй орденоор шагнагданхай» гэһэн стенддэнь районой Ленинэй орденто ажалай ветеранууд тухай дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэнхэй. Тэдэнэй дунда Надежда Лазаревна Тадвашкина, Валентина Гончиковна Романова, Долгоржап Дарижаповна Данзанова, Гарма Бальжиевна Бальжиева гэгшэд тухай хужарлан уншанабди. Тус һургуулиин һурагшад «20-дохи, 30-дахи, 40-дэхи онуудай пионернүүд болон комсомолшууд» гэһэн бэдэрэлгын хүдэлмэри район соогуураа хэжэ эхилээ. Ленинскэ таһагай соведэй түрүүлэгшэ, юһэдэхи классай һурагша Ирина Воробьева В. И. Ленинэй һураһан Ульяновск хотын нэгэдэхи һургуулиин ленинскэ музейтэй бэшэг абалсадаг болонхой.

Тэрэшэлэн Тамчын найман жэлэй һургуулиин һуралсалай талые даагша Цэндэ Санжиевич Цыбикжаповай хүтэлбэри доро эмхидхэгдэһэн Ленинскэ таһаг соонь В. И. Ленинэй ябаһан газарнуудые зайн галаар гэрэлтүүлэгдэһэн дэлхэйн карта олониие һонирхуулдаг юм. Тиин эндэ тус һургуулиин багшанар бүхы хэмжээ ябуулгануудаа үнгэргэжэ байдаг болонхой. Һурагшадай октябрята, пионернүүд болоходонь, комсомолдо оролгын заншалта һайндэрнүүдэй үнгэргэгдэхэдэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай, ажалай ветера[...]нууд үйлзэб[...] эдэнэртэ айл[...]лоо.

Сэлэн-Дүүм[...] гуулиин дур[...] Светлана Цы[...] занаева, О[...] Кондратюк, [...] на Кряжева, [...] на Табинаева [...] бэри доро [...] тракторист [...] һонирхолтой [...] гуулиин һура[...] байна. Ажа[...] трактористка [...] Андриановна [...] гэргэгдэһэн [...] шадай дунд[...] татаа. Мүнөө [...] затор Булюу[...] һууна.

Мүн ба[...] дайшалхы [...] тодоруулдаг [...] эдиршүүл 2[...] онуудай пио[...] Лаврентьевна [...] завета Матве[...] лон бусадые [...] шадтайгаа [...] һэн байна. [...] һурагшадай [...] уран һайхан [...] дэй Бүхэросси[...] реат, району[...] кын, зонын [...] дэн удаа эр[...] Буряадай ко[...] ат «Колосок» [...] да тухай ба[...] луулагдажа, [...] дон олоной [...] даа. Буряада[...] лой габьяат[...] шэ Сергей [...] кацкий һура[...] бригадые уд[...]

ХИЛЫН СААНАҺ[...]
ТАСС • АПН

«ЭБ НАЙРАМДАЛ-84» ГЭҺЭН УУЛ[...]

СТОКГОЛЬМ. Хамтын мэдүүлгэ баталан абалгаар Швециин Вестерос хотодо «Эб найрамдал-84» гэһэн залуушуулай уласхоорондын уулзалга түгэсхэгдэбэ. «Үшөө эхилээдүй байхадань, ядерна дайе зогсоохо» гэһэн уряа доро тэрэ үнгэрөө юм.

Ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха гээшэ бүхы хүнүүдэй, тэрэ тоодо залуушуулай шухалын шухала зорилго болоно гээд документ дотор тэмдэглэгдэнэ. Р. Рейганэй засаг захиргаанай политика, «хизаарлагдаһан» ядерна дай хэхэ гэһэн бодомжогүй түсэбүүдынь хүн түрэлтэндэ тон ехэ аюул тохёолдуулна[...] дундуур зай[...] американ яд[...] тэнүүдые та[...] газар дэлхэй[...] лан тайбан б[...] аюултай бай[...] гөөр тэдэнни[...] дайдаһаа г[...] гээд мэдүүл[...] лон заагдана.

ПОЛЬСКО-СОВЕТ УУЛЗАЛГА

ЛЮБЛИН. Польско ба совет залуушуулай хани барисаанай үдэрнүүдэй хэмжээн соо үнгэргэгдэһэн хоёр ороной түлөөлэгшэдэй III уулзалга хадаа СССР-эй болон Польшын үетэнэй аха дүү ёһоной нүхэсэлэй сэдьхэл хүдэлгэмэ жагсаал болон тодорбо. 40 жэлэй саада тээ Польшын Арадай Сэрэгүүдэй частьнуудай Совет Армитай зэргэлээд дайлалдажа, Буг мүрэниие гаталаад ерээдүйн ПНР-эй газар дайдын түрүүшын участогые немец-фашис булимтарагшадһаа сүлөөлһ[...]жэ польско [...] тосхоной д[...] боложо үнг[...]

ПНР-эй бо[...] луушуул а[...] шалхы ба [...] ёһо заншал[...] түрэтэйгөөр [...] юм гээд уу[...] хэлэгшэд на[...]

ХАНИ ЁҺОНОЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

УЛААН-БААТАР. КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Чыонг Тинь түрүүтэй СРВ-гэй партийно- гүрэнэй делегаци МНРП-гэй ЦК-гай, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй уряалаар хани ёһоной албанай хэрэгээр эндэ ерэбэ. МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, МНРП-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх, арадай М[...] правительст[...] бэрилэгшэд [...] делегациие [...]

Удаань М[...] гэй партийн[...] гацинуудай [...] дөөнүүд бо[...] рэлдөөнүүд [...] оршон бай[...] байна.

АРАДАЙ ПОЛЬШЫН ОЙН БАЯРЫЕ УГТ[...]

ВАРШАВА. 40 жэлэй саада тээ Польшын национальна сүлөөрэлгын комитедэй Польшын Республикые соносхохо тухай батадан абаһан манифест Польшодо социалис гүрэн байгуулха үндэһэ һуури табиһан, ороной түүхэдэ шэнэ шата нээһэн байгаа. Үнгэрһэн хэдэн арбаад жэлнүүдтэ олон түмэн поляк хүдэлмэришэдэй, таряашадай болон интеллигенциин шэн зоригто ажалаар ажабайдалай бүхы талануудта тон ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Арадай Польшын 40 жэлэй ойе һайндэрлэлгые эмхидхэхэ талаар ниитын комитедэй эндэ толилуулһан хандалга дотор энээн тухай онсолон заагдана.

Арадай засагай ойн баярые тэмдэглэжэ байхадаа, национальна сүлөөрэлгын, социальна үнэн зүб байдалай болон демократическа хубилалтануудай түлөө тэмсэһэн патриодууд ба революционернүүдэй дурасхаалые ёһолон хүндэлнэбди. Бидэниие фашис богоолшолгоһоо сүлөөлһэн Совет Армиин ба Польско Арадай сэрэгүүдэй сэрэгшэдые ёһолон хүндэлнэбди гээд документ дотор хэлэгдэнэ.

Фашизмые [...] туйлагдаһан [...] лэй ойн жэ[...] түгэсхэгдэхэ [...] дайнай бүхы [...] долые үзэһэн [...] тайбан бай[...] сэгнэдэг юм[...] шье дэлхэй [...] дайнай бодо[...] болоод байха[...] буу зэбсэг [...] хэ империал[...] буруушаан т[...] эй, социалис [...] та бусад ор[...] рамдалта ү[...] римүһэн дэм[...] хандалга дот[...] нэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Үбһэ хуряалгын, тэжээл бэлэдхэлгын техникые аша үрэтэйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ!» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Шэтын областиин, Буряадай, Яхадай АССР-нүүдэй социалис мүрысөөнэй 1984 оной январь —июнь һаранuудай хүдэлмэриин дүнгүүд. «Электрын элшэ хүсые шадамараар гаргашалха» — В. Невскиин статья. «Москва—БАМ» гэһэн түргэн маршрудаар»— ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһан тематическа, арадай хиналтын хүдэлмэри тухай материалнуудаар бүридхэгдэнэ.

Гурбадахи хуудаһанда. Халхын-Гол дээрэ совет болон монгол сэрэгшэдэй илалтын 45 жэлэй ойдо. «Анда нүхэд» — АПН-эй материал. Һургуули ба ажабайдал. «Багшанарай туһаламжаар» — У. Балхановагай статья. Номой таг. «Багшанарта хэрэгтэй номууд» —И. Кулагинай корреспонденци.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин. «Бэлиг шадабари» — «Хуушан Уоянай шэнэ һургуули». —С. Прокопишкогой корреспонденци. «Баргажанай голой һонин» — суглуулбари. «Байгаали тухай, хүн тухай бодомжонууд» — А. Паликовагай статья. Манай зүбшэл. «Нүхэдэй сүүдүүд тухай шэнэ гуримууд» — К. Власовай статья. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.15 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 —Мультфильм. 10.25 — Баримтата фильм. 10.55 — «Место встречи изменить нельзя» — 5 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 13.10 — Шэнэ һонин. (13.15 хүрэтэр). 15.15— Шэнэ һонин. 15.35 —Баримтата фильм. 16.05 —«Эжын һургуули». 16.35 — «Четыре танкиста и собака» — олон серитэй уран һайханай фильм. 12-дохи сери. «Форт Ольгарт». (13-дахи сери) — «Пари со смертью». 18.30 —Бултанда зорюулагдаһан стадион. 19.00— «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ».

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Байгал» —мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 —«Байгал» — нютагуудай һонин. 20.10— «Ажахы эрхилэлгын онол аргануудые нарижуулха».

Москва. 20.50—«Место встречи изменить нельзя» —5 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 22.00 — «Время». 22.35 — СССР-эй арадай артист Ц. Мансурова. 23.35— «Долоон хоногой спорт». 00.05 — Социалис оронуудай «Дружба-84». мүрысөөн. Гандбол. Эрэшүүл. СССР-эй ба ГДР-эй хоёрдохи суглуулагдамал командануд. 00.40 —«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20— Баримтата фильм. 9.40— Николай Заболоцкиин шүлэгүүд. 10.25— «Эдиршүүлэй уран бэлиг». 10.55— «Гэр бүлэ ба һургуули». 11.25— Үхибүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай. 11.55— Байронай романтическа театр. 12.55—«...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһанай». 13.40 —Немец хэлэн. 14.10— «Хорезмская легенда» — уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 15.15— ССР Союзай Ехэ театрай дуушан Леокадия Масленниковагай концерт. 16.05— Хойто-Осетиин телевидениин программа. 17.05—Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 18.10 —ВСГИК-гай арадай [...]дэй концерт. 18[...]та, агитаторнууд[...] информаторнууд[...] луушуулда зорю[...]жуулга.

Москва. 19.30- Хүгжэм.

Улаан-Үдэ. Ки[...]

Москва. 20.00-[...] 20.20— «Эрдэм [...] байдал».

Улаан-Үдэ. 20[...] холнууд.

Москва. 21.00 [...] нойрсогты, баг[...] СССР-эй ГАБТ-ын [...] кестрэй концерт[...]мя». 22.35— «[...] һайханай фильм.

Редак[...]
Р. Б. ГАР[...]

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23. редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66 76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2 57 63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33 61, выпускающие—2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Госуда[рственного] комитета Бурятской АССР [по] делам издательств, полиграфии и кни[ж]ной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, [...] Н-02471. Заказ № 164. Индекс 046[...]